

Jaarverslag 2016

Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van Stichting Lima. Dit wordt u aangeboden door de bestuurder van Stichting Lima.

In dit jaarverslag 2016 wordt vanuit de kernwaarde openheid invulling gegeven aan de verticale en horizontale verantwoordingsplicht. Beide zijn ingebed in de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 660) die verder richting geven aan de inhoud van het jaarverslag.

Dit rapport bevat de jaarrekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016. Hierin zijn naast de balans per 31 december 2016 en de exploitatierekening over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016, de specificaties en toelichtingen hierop opgenomen. Het rapport inzake de jaarrekening maakt onderdeel uit van het jaarverslag.

In het bestuursverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid.

De jaarrekening en het bestuursverslag zijn samengesteld met inachtneming van de richtlijnen zoals deze voor het gehele onderwijs zijn opgenomen in de RJ 660 en RJ 400. Deze richtlijnen geven aanknopingspunten voor de indeling van dit verslag

Het bestuursverslag vormt een belangrijk middel om het functioneren en het beleid van het bevoegd gezag en de scholen zowel verticaal als horizontaal te verantwoorden, enerzijds naar het Ministerie van OCW, anderzijds naar de omgeving, ouders, personeel, leerlingen, maar ook aanverwante organisaties.

Namens het bestuur van Stichting Lima,

Arno Lentfert,
voorzitter College van Bestuur.

Inhoud

Voorwoord	1
Inleiding.....	4
Bestuursverslag	5
Juridische structuur	5
Organisatiestructuur	5
Doelstellingen van de organisatie	6
Toelating en toegankelijkheid	7
Governance ontwikkelingen.....	7
Bekostigingsgrondslag.....	8
Ontwikkelingen in 2016 in grote lijnen	8
Onderwijs en kwaliteit.....	9
Besteding van de middelen uit de prestatiebox regeling.....	9
Onderwijsresultaten.....	9
Personeel.....	11
Huisvesting	13
Horizontale verantwoording	14
Klachtenafhandeling.....	14
Verbonden partijen	15
Samenwerking	15
Zaken met politieke of maatschappelijke impact	15
Stellige bestuurlijke voornemens	16
Financiële positie op balansdatum.....	16
Toelichting vordering OCW	17
Analyse resultaat	19
Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting.....	19
Investerings- en financieringsbeleid	23
Treasuryverslag	24
Continuïteitsparagraaf.....	24
Interne risicobeheersings- en controlesysteem	27
Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	29
Rapportage toezichthoudend orgaan	32
Financiële kengetallen.....	33
Jaarrekening	36
Grondslagen	36
Grondslagen voor waardering van activa en passiva	37

Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	39
Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	40
Balans per 31 december 2016, vergelijkende cijfers per 31 december 2015.....	41
Staat van baten en lasten 2016, vergelijkende cijfers 2015.....	42
Kasstroomoverzicht 2016, vergelijkende cijfers 2015.....	43
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans.....	44
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	46
Financiële baten en lasten.....	49
Verbonden partijen	49
Model G Verantwoording subsidies	50
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	51
Gebeurtenissen na balansdatum	54
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	54
Resultaat bestemming.....	54
Vaststelling en ondertekening door bestuurder en toezichthouders	55
Overige gegevens	56
Controleverklaring.....	56
Gegevens over de rechtspersoon.....	57

Inleiding

In dit jaarverslag wordt aandacht besteed aan de gang van zaken, het gevoerde beleid en de stand van zaken bij Stichting Lima in het jaar 2016.

De indeling van dit jaarverslag is conform de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs en bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. Het bestuursverslag;
2. De Jaarrekening;
3. De overige gegevens.

Het onderdeel bestuursverslag schetst een zo volledig mogelijk beeld van de gang van zaken gedurende 2016 en beschrijft alle daarbij van invloed zijnde interne en externe ontwikkelingen. Het bestuursverslag geeft informatie over de hiervoor genoemde elementen van bedrijfsvoering en het financiële beleid, beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen en geeft informatie over de huisvesting, de toegankelijkheid van de organisatie, het toelatingsbeleid en de samenwerkingsverbanden. De volgende verplichte onderdelen zijn opgenomen.

- De continuïteitsparagraaf (toekomstparagraaf);
- Het verslag van het toezichthoudend orgaan;
- Omgaan met de geldende branchecode;
- Beleid met betrekking tot het onderwerp ‘beleggen en belenen’;
- De wijze waarop horizontale verantwoording is ingericht.

Het bestuursverslag eindigt met de financiële kengetallen.

De jaarrekening bestaat uit de balans, de staat van baten en lasten, beide met toelichting, het kasstroomoverzicht en de overige gegevens, inclusief de vermelding van belangrijke gebeurtenissen na de balansdatum en de niet in de balans opgenomen zaken. Vervolgens is aan de jaarrekening nog toegevoegd opgave van verbonden partijen en opgave ingevolge de Wet Normering Topinkomens.

Ondanks de samenwerking met Reflexis Openbaar Basisonderwijs werd in 2016 niet voldaan aan de voorwaarden voor consolidatie, te weten: eenheid van leiding, organisatorische en economische eenheid, gezamenlijk doel in beleid en taakuitvoering. Daarom is volstaan met het opmaken van een enkelvoudige jaarrekening.

Voor alle rapportages is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de OCW Taxonomie v11.0 die vereist is om de gegevens aan te leveren bij DUO via het XBRL-portaal.

De jaarrekening is gecontroleerd door Ten Kate Huizinga Accountants.

Onder de overige gegevens zijn de controleverklaring van de accountant en de gegevens over de rechtspersoon opgenomen.

Bestuursverslag

Onder het bevoegd gezag van Stichting Lima, met bevoegd gezag nummer 46724, vallen de onderstaande scholen.

Brinnr.	Naam school	Plaats	Gemeente	Soort PO
03UN	Antonius	Lielvelde	Oost Gelre	Bo
05HW	Sint Joseph-School	Zieuwent	Oost Gelre	Bo
06ZO	RK Basisschool Antonius	Vragender	Oost Gelre	Bo
07BK	Sint Canisiuschool	Harreveld	Oost Gelre	Bo
08NH	Basisschool De Regenboog	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Bo
08RR	Basisschool St Theresia	Mariënelde	Oost Gelre	Bo
09MG	Frans ten Bosch	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Bo
10HC	Basisschool Past v Ars	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Bo
10XV	Basisschool St Jozef	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Bo
11LO	Basisschool Sint Joris	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Bo
14VP	SSBO St Ludgerus	Lichtenvoorde	Oost Gelre	Sbo

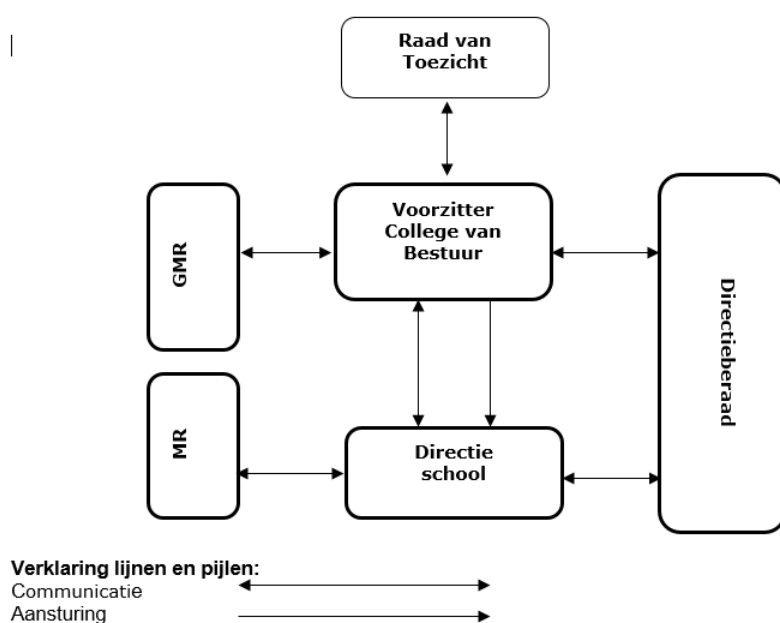
Vanaf 1 januari 2016 werkt Stichting Lima samen met Reflexis Openbaar Basisonderwijs vanuit een centraal bestuurskantoor onder de naam Paraat Scholen. Het bestuurskantoor van Paraat Scholen is gehuisvest in Ulft.

Juridische structuur

Sinds 1 januari 1998 bestaat de stichting Lima voor Katholiek Basis en Speciaal Onderwijs. Daarvoor bestonden al rechtsvoorgangers onder andere namen. Op 16 december 2002 is deze naam veranderd in Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre. Dit gebeurde bij gelegenheid van de wijziging van de statuten. Onder het bestuur vallen 11 katholieke scholen, waaronder één school voor speciaal basisonderwijs (SBO).

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van Stichting Lima ziet er als volgt uit:

Doelstellingen van de organisatie

Stichting Lima biedt goed en passend onderwijs aan kinderen in de basisschoolleeftijd in Lichtenvoorde, Harreveld, Lievelede, Mariënelde, Vragender en Zieuwent.

Wij staan ervoor dat:

- kinderen een goede bagage meekrijgen voor de toekomst: sociaal, competent, autonoom;
- de talenten van kinderen optimaal worden ontwikkeld en benut;
- de basis gelegd wordt voor een leven lang leren;
- kinderen met plezier naar school gaan.

Hier wordt op de volgende manier vorm aan gegeven:

LIMA is:

je hoort er bij: Iedereen is welkom. Iedereen mag er zijn en is de moeite waard. Iedereen wordt met respect behandeld. Iedereen is van betekenis voor zijn groep. Wij zijn gericht op groei en ontwikkeling. Wij luisteren naar elkaar. Wij onderkennen de gevoelens en behoeften van anderen.

het beste uit jezelf halen: Wij leren van en met elkaar. Wij vullen elkaar aan en hebben elkaar nodig. Wij stimuleren en complimenteren elkaar. Wij doen ons best om optimaal te presteren zowel individueel als groepsgevijs. Wij zijn kwaliteitsgericht en stellen hoge eisen.

je eigen keuzes kunnen maken: Iedereen is zelf het beginpunt van zijn eigen bestaan. Iedereen draagt verantwoordelijkheid voor zichzelf. Wij nemen onze verantwoordelijkheid op een open en heldere manier. We krijgen de ruimte om verschillend van elkaar te mogen zijn maar we erkennen tegelijkertijd dat we deel uitmaken van een geheel. Wij respecteren afspraken en regels.

vertrouwen: Wij hebben een positieve levenshouding en hebben vertrouwen in elkaar en in de toekomst. Wij hebben hoge verwachtingen van mensen. Wij bieden mensen nieuwe kansen en nieuwe uitdagingen. Wij hebben vertrouwen dat mensen meer kunnen dan ze zelf weten.

ondersteunend: Wij voelen ons verantwoordelijk voor elkaar. Wij hebben zorg voor elkaar. Vooral voor diegenen die die zorg en aandacht extra nodig hebben om het beste uit zichzelf te halen.

uitdagend: Wij treden de wereld tegemoet met verwondering. Voor ons is niet alles vanzelfsprekend. Wij laten ons graag verrassen door nieuwe initiatieven. Wij zijn een tikkeltje eigenzinnig. Wij stellen ons onafhankelijk en autonoom op ten opzichte van maatschappelijke ontwikkelingen. Wij zijn steeds op zoek naar balans in onszelf en in onze relatie tot de maatschappij.

De maatschappelijke doelstellingen van Stichting Lima zijn terug te vinden in de statuten (art. 2 lid 1 t/m 4):

- de stichting heeft zonder winstoogmerk ten doel de bevordering van primair onderwijs in Oost Gelre;
- de stichting beoogt het onderwijs te doen geven in de geest van de katholieke kerk. Zij wil daarbij handelen volgens de algemene regelingen betreffende het katholiek onderwijs, die op grond van het gezamenlijk overleg in de Nederlandse Katholieke Schoolraad zijn vastgesteld, alsmede handelen volgens het Algemeen Reglement voor het Katholiek Onderwijs;
- de stichting streeft ernaar het onderwijs zoveel mogelijk af te stemmen op de behoeften van de bevolking van de gemeente Oost Gelre;
- de stichting streeft ernaar dat in alle kerkdorpen onderwijs wordt gewaarborgd.

Toelating en toegankelijkheid

Het aanmelden van nieuwe kinderen op een basisschool kent een aantal regels die zijn vastgelegd in de Wet op Passend Onderwijs. Belangrijke punten uit die Wet zijn:

- alle scholen hebben zorgplicht na de aanmelding;
- de aanmelding kent een aantal wettelijke termijnen.

Conform de Wet moet de aanmelding schriftelijk gedaan worden en kinderen kunnen aangemeld worden vanaf het moment dat ze drie jaar zijn geworden. Na inleveren van het aanmeldformulier heeft de school zes weken de tijd om te onderzoeken of de school het kind een passend onderwijsaanbod kan bieden. De school heeft zorgplicht, na aanmelding, en dat betekent dat de school moet onderzoeken en beslissen of het kind op de school geplaatst kan worden en als dat niet mogelijk blijkt dan dient de school samen met ouders/verzorgers te zorgen voor een andere passende onderwijsplek.

Governance ontwikkelingen

Op 1 augustus 2010 is de Wet op het primair onderwijs gewijzigd, waarbij voorgeschreven wordt dat functies van bestuur en toezicht gescheiden zijn. Stichting Lima wordt bestuurd volgens het bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een College van bestuur. Er is gekozen voor een organieke scheiding tussen besturen en toezicht houden (two tiermodel).

De belangrijkste uitgangspunten voor de besturingsfilosofie zijn “resultaatverantwoordelijkheid” en “een platte organisatie”. Deze uitgangspunten gelden de gehele organisatie, voor alle lagen. Dit betekent dat de Lima-organisatie, en dus de mensen daarbinnen, wordt bestuurd vanuit de filosofie dat we werken met professionals. Onderwijsprofessionals die uitstekend in staat zijn vorm en inhoud te geven aan het onderwijs zoals beschreven in de missie van de organisatie. Professionele schooldirecteuren die in staat zijn de benodigde randvoorwaarden te creëren en de missie en visie van de organisatie te verwoorden en te vertalen in concrete doelstellingen en de medewerkers te stimuleren om deze te realiseren. Een professioneel bestuurder die zich bewust is van zijn rol in de organisatie. De raad van toezicht spreekt de bestuurder aan op de resultaten en wil –in zijn rol van sparringpartner- graag adviseren over de inhoud van de te bereiken resultaten. De raad van toezicht stelt zich daarbij nadrukkelijk op als klankbord en adviseur, steun en toeverlaat voor de bestuurder, zonder daarbij in zijn plaats te willen treden. De raad van toezicht verlangt daarbij van de bestuurder een proactieve en initiërende houding.

In november 2013 is Stichting Lima een fusieverkenning gestart met Reflexis Openbaar Basisonderwijs en Stichting Essentius. Middels een bottom up aanpak is veel draagvlak voor de fusie ontstaan. Op 17 juni 2015 hebben de toezichthouders en GMR-en het fusiebesluit getekend, waarna de aanvraag bij de CFTO (Commissie Fusie Toets Onderwijs) is ingediend.

Helaas moet de CFTO zich houden aan de sterk verouderde wetgeving (uit 1917 !!), waardoor de beoogde fusie van openbaar en bijzonder onderwijs op dit moment politiek gezien nog een stap te ver is. Nadat de CFTO op 3 november 2015 een negatief advies heeft uitgebracht, heeft de staatssecretaris op 15 december 2015 besloten zijn goedkeuring aan de fusie te onthouden. Daarna heeft Essentius aangegeven de besprekingen te beëindigen.

Voor Stichting Lima en Reflexis heeft het proces zoveel positieve ervaringen opgeleverd, dat beide organisaties de ingezette samenwerking verder gaan intensiveren. Ook zonder fusie kan deze samenwerking een enorme impuls betekenen voor het basisonderwijs in deze (krimpende) regio.

Vanaf 1 januari 2016 werken Stichting Lima en Reflexis dan ook samen vanuit één bestuurskantoor. Gedurende 2016 is besloten om te gaan werken met één Raad van Toezicht voor Lima en Reflexis. Dit

heeft er toe geleid dat de heer Van den Heuvel, mevrouw De Jong en mevrouw Onstenk-Harbers in 2016 afgetreden zijn als lid van de Raad van Toezicht.

Code goed bestuur

Het bestuur heeft de Code Goed Bestuur van de PO-raad vastgesteld en er zijn geen afwijkingen van die code.

Bestuursamenstelling

Dhr. Lentfert is gedurende 2016 voorzitter van het College van Bestuur van Stichting Lima.

De Raad van Toezicht is ultimo 2016 als volgt samengesteld:

- Dhr. T. Hek, voorzitter
- Mevr. I. Canter Cremers
- Mevr. D. Hermsen
- Dhr. P. Hanselman
- Dhr. H. Gerrits

Bezoldiging bestuur en toezichthouders

De voorzitter van het College van Bestuur is in dienst van Stichting Lima en is bezoldigd conform de CAO bestuurders PO. De leden van de Raad van Toezicht zijn niet in dienst van Stichting Lima en ontvangen een vergoeding.

Bekostigingsgrondslag

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. Eventueel kan door middel van een groeitelling aanvullende bekostiging worden toegekend als het aantal leerlingen van een school volgens daartoe vastgestelde normen (voor het totale bestuur) is toegenomen. Bij Stichting Lima was er in 2016 geen sprake van groeitelling. In onderstaand overzicht wordt het aantal leerlingen op 1 oktober 2016 vergeleken met de leerlingaantallen in de jaren 2015, 2014 en 2013.

Brinnr	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016
03UN	107	98	92	84
05HW	241	234	218	200
06ZO	102	99	89	86
07BK	97	87	83	74
08NH	166	153	141	132
08RR	107	100	92	93
09MG	190	185	182	177
10HC	207	192	178	181
10XV	206	196	194	186
11LO	286	273	276	271
14VP	87	80	82	79
Totaal	1796	1697	1627	1563

Ontwikkelingen in 2016 in grote lijnen

De belangrijkste ontwikkelingen van Lima hebben zich in 2016 gericht op de continuïteit van de kwaliteit van het onderwijs. De diverse maatschappelijk ontwikkelingen maar zeker ook de nieuwe wet- en regelgeving rondom bijvoorbeeld de Wet Werk en Zekerheid hebben een onevenredige druk

gelegd op de continuïteit van het onderwijs. Het allerbelangrijkste blijft de kwaliteit én de aanwezigheid van de leerkracht in de groep. Juist deze aspecten kwamen door bovenstaande onderdruk te staan. Steeds vaker ervaren de medewerkers een onevenredige druk binnen de scholen, de 'rek is er uit' wordt vaak aangegeven binnen de scholen van Lima.

De samenwerking met Reflexis wordt als zeer positief ervaren, 'samen waar het kan en apart waar het moet' blijkt een waardevolle aanvulling te zijn binnen het dagelijkse proces van de organisatie. De organisaties versterken elkaar daar waar het gaat om kennis en het delen er van. De diversiteit aan kennis die gevraagd wordt binnen het primair onderwijs vraagt om een ruim volume in medewerkers. Door de samenwerking is er een breder kennisaanbod tot stand gekomen. Hierbij leren de medewerkers ook van elkaar en is meer specialisatie mogelijk.

Onderwijs en kwaliteit

Leerlingen die een school van Stichting Lima hebben doorlopen hebben de basis gelegd voor een goed functioneren als burger. Dit houdt onder meer in:

- leerlingen bezitten de kennis en vaardigheden die nodig zijn om de overstap te maken naar voortgezet onderwijs dat past bij hun capaciteiten;
- leerlingen kennen de waarden en normen die behoren bij de katholieke identiteit;
- leerlingen kijken terug op een plezierige schooltijd.

Besteding van de middelen uit de prestatiebox regeling

Voor de schooljaren 2015–2016 tot en met 2019–2020 verstrekt de minister per schooljaar aan het bevoegd gezag van een school bijzondere bekostiging voor het realiseren van de afspraken ten aanzien van de vier actielijnen uit het bestuursakkoord en in het kader van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Volgens de regeling kan de bijzondere bekostiging ook worden besteed aan andere activiteiten. In de regeling is tevens vastgelegd dat de bijzondere bekostiging op grond van deze regeling verantwoord wordt in het jaarverslag van de instelling.

Stichting Lima heeft voor het kalenderjaar 2016 € 168.246 ontvangen. In deze paragraaf wordt toegelicht hoe Stichting Lima de prestatiebox bekostiging besteedt om haar beleid te kunnen uitvoeren. Deze toelichting dient tevens als verantwoording.

De vier actielijnen in het bestuursakkoord zijn:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs;
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering;
3. Professionele scholen;
4. Doorgaande ontwikkellijnen.

De middelen zijn in 2016 met name ingezet voor nascholing in het kader van de professionele scholen en personele inzet ten behoeve van talentontwikkeling. De Prestatiebox stelt Stichting Lima in staat om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Bij de inzet van de gelden staat de kwaliteitsverbetering van het onderwijs centraal.

Onderwijsresultaten

De scholen van Stichting Lima hebben in schooljaar 2015/2016 deelgenomen aan de Centrale Eindtoets, de IEP Eindtoets of aan ROUTE 8.

De gemiddelde score op de Centrale Eindtoets in de afgelopen jaren van de school/scholen ziet er als volgt¹ uit:

School	Score 2013-2014	Aantal deelnemers	%	Score 2014-2015	Aantal deelnemers	%	Score 2015-2016	Aantal deelnemers	%
Antonius	537,9	18	7%	539,7	18	7%	540,3	12	8%
Katholieke Basisschool Antonius	528,6	16	5%	532,5	17	4%	536,1	14	2%
Basisschool De Regenboog	537,0	24	8%	538,2	18	8%	533,7	15	9%
St. Jozefschool	535,8	22	5%	533,1	38	4%	533,1	34	4%
Sint Canisiusschool	535,9	20	9%	537,4	14	9%	ROUTE 8		
Katholieke Basisschool Frans ten Bosch	538,4	24	8%	537,7	22	6%	ROUTE 8		
Rooms Katholieke Basisschool St Theresia	534,8	12	18%	534,1	19	16%	ROUTE 8		
Basisschool Sint Joris	537,0	40	3%	534,1	33	2%	IEP Eindtoets		
Basissch St Jozef	534,1	27	0%	533,4	28	1%	IEP Eindtoets		
Basisschool Pastoor van Ars	535,8	38	4%	531,7	30	3%	ROUTE 8		

Boven bovengrens schoolvergelijkingsgroep
 Binnen onder- en bovengrens schoolvergelijkingsgroep
 Onder ondergrens schoolvergelijkingsgroep
 Inspectie onder- en bovengrens van de schoolvergelijkingsgroep

Aantal deelnemers aan de eindtoets
 Percentage gewogen leerlingen van de school

Gemiddelde score Route 8:

School	Score 2013-2014	Aantal deelnemers	%	Score 2014-2015	Aantal deelnemers	%	Score 2015-2016	Aantal deelnemers	%
Katholieke Basisschool Frans ten Bosch	Centrale Eindtoets			Centrale Eindtoets			212,3	31	7%
Sint Canisiusschool	Centrale Eindtoets			Centrale Eindtoets			210,5	16	5%
Rooms Katholieke Basisschool St Theresia	Centrale Eindtoets			Centrale Eindtoets			203,8	12	12%
Basisschool Pastoor van Ars	Centrale Eindtoets			Centrale Eindtoets			205,8	20	2%

Boven bovengrens schoolvergelijkingsgroep
 Binnen onder- en bovengrens schoolvergelijkingsgroep
 Onder ondergrens schoolvergelijkingsgroep
 Inspectie onder- en bovengrens van de schoolvergelijkingsgroep

Aantal deelnemers aan de eindtoets
 Percentage gewogen leerlingen van de school

¹ Bron: Vensters PO

Gemiddelde score op de IEP Eindtoets:

School	Score 2013-2014	Aantal deelnemers	%	Score 2014-2015	Aantal deelnemers	%	Score 2015-2016	Aantal deelnemers	%
Basissch St Jozef	 Centrale Eindtoets	 Centrale Eindtoets		 Centrale Eindtoets			84,2	25	2%
Basisschool Sint Joris	 Centrale Eindtoets	 Centrale Eindtoets		 Centrale Eindtoets			81,4	34	2%

	Boven bovengrens schoolvergelijkingsgroep		Aantal deelnemers aan de eindtoets
	Binnen onder- en bovengrens schoolvergelijkingsgroep		Percentage gewogen leerlingen van de school
	Onder ondergrens schoolvergelijkingsgroep		
	Inspectie onder- en bovengrens van de schoolvergelijkingsgroep		

Voor alle scholen geldt toezicht vanuit de Inspectie van Onderwijs conform het basis arrangement, de eindopbrengsten van deze scholen voldoen aan de verwachtingen. Deze basisscholen hebben het vertrouwen van de Inspectie van het Onderwijs. Er vindt in principe voor de periode van één jaar geen verder toezicht plaats. De Inspectie heeft dan geen aanwijzingen dat er belangrijke tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs.

Stichting Lima kent geen, door de inspectie aangewezen, “zwakke scholen”. In het jaarlijkse gesprek met de bestuurder gaf de inspecteur aan dat er bij de stichting sprake is van een “gezonde” organisatie zowel op het gebied van het onderwijs als op het gebied van de bedrijfsvoering. Aan de verbeterpunten, die door de inspectie op de scholen zijn geconstateerd, wordt gewerkt door middel van de inzet van zowel interne als externe expertise.

Personeel

In onderwijsorganisaties, waar het personeel het grootste deel van het kapitaal vormt, is de kennis en kunde van het personeel de belangrijkste factor. Investerings in het personeel leiden tot kwaliteitsverbetering. Stichting Lima werkt sinds enkele jaren aan een meer samenhangend personeelsbeleid (IPB), ten dienste van de ontwikkeling van medewerkers en de organisatie. In het kader van de Wet BIO beschikken alle Lima-medewerkers over een bekwaamheidsdossier (Integraal). Kern hiervan is afstemming van inzet, kennis en bekwaamheden van medewerkers op de doelen van de school. Hoewel de stichting niet verwacht aan de voorgeschreven functiemix- percentages te voldoen, zijn de percentages in 2016 licht gestegen. Sinds 2014 is er in het kader van “leren van elkaar” een aantal nieuwe kwaliteitskringen operationeel: leeskring, rekenkring, gedragskring en de kring hoogbegaafdheid (inclusief werkgroep plusklas). Ook in 2016 zijn deze kringen in kwaliteit verder uitgebouwd.

Personeelsbeleid

Het doel van het personeelsbeleid van Stichting Lima is terug te vinden in de statuten artikel 14 lid 1 en 2:

- bij de benoeming van het aan haar scholen te verbinden personeel zal de stichting zich ervan verzekeren, dat het personeel de grondslag van de stichting onderschrijft en loyaal zal meewerken aan de doelstellingen van de school, zoals die in het schoolplan, mede ten aanzien van de katholieke identiteit zijn omschreven.
- doel is dat aan de onderwijskundige doelen zowel op Lima-niveau als op schoolniveau kan worden voldaan.

In verband met de samenwerking met Reflexis wordt vanaf 2016 gewerkt aan harmonisering en opstellen van nieuw personeelsbeleid.

In 2008 hebben OCW, de bonden en de PO-Raad in het Convenant Leerkracht van Nederland afspraken gemaakt over de functiemix in het primair onderwijs. Deze afspraken zijn verankerd in de CAO primair onderwijs en houden in dat schoolbesturen in het primair onderwijs een gedeelte van de leerkrachten in LB of LC moeten benoemen. Het gaat hierbij om de percentages die in de tabel hieronder bij Convenant vermeld zijn. Op 31 december 2016 was binnen Stichting Lima de volgende verdeling van de medewerkers in een lerarenschaal.

Basisonderwijs	Convenant	Lima
LA	58%	71%
LB	40%	29%
LC	2%	0%
Speciaal Basisonderwijs	Convenant	Lima
LB	86%	76%
LC	14%	24%

De eindnormen van de functiemix zijn in 2016 niet gehaald.

Personele bezetting

In onderstaand overzicht is de personele bezetting per 1 januari 2016 en 31 december 2016 opgenomen. Het personeelsverloop was in 2016 minimaal. Locatieleider -1 fte, Leraar LA -0,73 fte, Leraar LB +1,09 fte, Administratief medewerker +0,04 fte en Schoonmaak -0,58 fte.

Functie	1-1-2016	31-12-2016
Voorzitter College van Bestuur	1,00	1,00
Meerschools directeur	2,00	2,00
Directeur DB	6,70	6,70
Adjunct-directeur AB	1,00	1,00
Locatieleider	2,71	1,71
Beleidsmedewerker	0,65	0,65
Assistent hoofd administratie/secretariaat	1,00	1,00
Logopedist(e) / akoupedist	0,20	0,20
Combinatiefunctie. niet onder het Risicofonds	0,27	0,27
Leraar LA	58,71	57,98
Leraar LB	25,96	27,06
Leraar LC	2,10	2,10
Onderwijsassistent	0,47	0,47
Administratief medewerker	2,43	2,47
Conciërge	0,41	0,41
Schoonmaker	6,49	5,91
Totaal	112,11	110,92

Ziekteverzuim

Landelijk was het ziekteverzuim in het primair onderwijs in 2015 6,4 %.

Binnen Stichting Lima schommelt het ziekteverzuim in 2016 van 4,84% (augustus) tot 11,55% (februari). Het gemiddelde ziekteverzuim in 2016 was 7,24% (2015 6,4%).

In onderstaande tabel is het ziekteverzuim van Stichting Lima per maand weergegeven.

Maand	Ziekteverzuim %
januari	8,62%
februari	11,55%
maart	9,33%
april	7,89%
mei	6,56%
juni	6,78%
juli	6,19%
augustus	4,84%
september	5,72%
oktober	6,00%
november	6,08%
december	7,26%

Beleid inzake beheersing aanvragen uitkeringen na ontslag

Stichting Lima wil een aantrekkelijke werkgever zijn. Onderstaande zaken zijn hierbij van belang:

- jonge beginnende leerkrachten vinden en binden. De concurrentiepositie ten opzichte van andere onderwijsinstellingen en andere arbeidsmarktsectoren moet worden verbeterd;
- oudere werknemers binden en boeien;
- tegemoet komen aan de ontwikkelbehoeften van alle personeel;
- door in te spelen op de ontwikkelingen, zoals passend onderwijs, wordt er in toenemende mate een beroep gedaan op de deskundigheid van de leraren.

Daarom is het nodig het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken. Het beroep van leraar moet financieel op waarde worden geschat. Maar er zijn ook niet financiële prikkels nodig om het beroep meer aantrekkingskracht te geven. De maatschappelijke ontwikkelingen zoals de financiële crisis dragen bij aan onrust binnen het onderwijs in Nederland. Ook binnen Stichting Lima wordt onderkend en ervaren dat de baanzekerheid nadrukkelijk ter discussie staat. In 2016 zijn geen ontslagen gevallen. Dit werd veroorzaakt door de positieve effecten van het flankerend beleid.

Het beleid van Stichting Lima is erop gericht dat voorkomen wordt dat personeelsleden worden ontslagen. Wanneer daarvan wel sprake is, zal Stichting Lima het betreffende personeelslid op een adequate en financieel verantwoorde manier ondersteunen in het vinden van een andere betrekking. Hierbij wordt vooral gedacht aan het aanbieden van een loopbaanbegeleidingstraject waarbij een nieuwe werkring buiten het onderwijs wordt gevonden.

Huisvesting

De gemeente is economisch eigenaar van gebouwen waarin de 11 basisscholen zijn gehuisvest. In 2016 hebben alleen reguliere onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden. Er is in 2016 in totaal voor ruim € 56.905 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud.

Voor het planmatig onderhoud aan de scholen is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Jaarlijks wordt op basis van rapportages in een Plan van Aanpak aangegeven welke activiteiten in het kader van het onderhoud aan de schoolgebouwen moeten plaatsvinden. Onttrekkingen vinden plaats op basis van feitelijke aan de voorziening gerelateerde kosten.

De plannen voor de komende jaren voorzien in een groot aantal nieuwe gebouwen voor de scholen van Lima. Deze zijn aangegeven in het masterplan waarin bekend gemaakt is dat Lichtenvoorde en de kerkdorpen van 13 naar 5 scholen zullen gaan de komende jaren. Een eerste stap in het masterplan is de komst van het Integraal Educatief KindCentrum (IEKC) in Lichtenvoorde eind 2018. Een bijzonder initiatief, omdat de kinderen uit het regulier en speciaal (basis)onderwijs onder één dak komen, samen met kinderopvang, peuterspeelzaal en jeugdzorg. Het gaat daarbij om de scholen St. Jozef, Pastoor van Ars, St. Ludgerus en Hamaland.

Horizontale verantwoording

De formele horizontale verantwoording vindt plaats via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. De raad kent een personeelsgeleding en een oudergeleding.

De GMR telt in schooljaar 15/16 9 leden (5 oudergeleding en 4 personeelsgeleding). Om de GMR voldoende ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, worden vanuit het schoolbudget middelen beschikbaar gesteld.

In verband met de samenwerking tussen de GMR-en van Reflexis en Lima zijn de bestaande statuten en reglementen van de gemeenschappelijke medezeggenschapsorganen aangepast. Het aantal leden is teruggebracht naar twee keer drie leden. De nieuwe samenstelling van de GMR is ingegaan per 1 augustus 2016.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) van Paraat Scholen is het klankbord en de 'meedenktank' voor het bestuur. Denk daarbij aan allerlei bovenschoolse zaken zoals medewerkersbeleid, hoe gaan we om met de krimp, hoe kunnen we het onderwijs verbeteren, digitalisering, financiën en nog tientallen andere onderwerpen.

In 2016 is de GMR 3 keer bijeen gekomen oude samenstelling plus een gezamenlijke bijeenkomst met de GMR van Reflexis. In de nieuwe samenstelling is de GMR van Paraat Scholen 3 keer bijeen gekomen.

Hoofdthema's in 2016 waren:

- Masterplan
- Fusie
- Bestuursformatieplan
- Verkiezingen nieuwe GMR
- Advies gegeven over vakantierooster
- Nieuwe opzet GMR en kennismaking met GMR Reflexis
- Nieuwe reglementen statuten GMR stichting Paraat
- Partnerschap aangegaan met het CNV Klaas Jurjens

Klachtenafhandeling

Klachten kunnen bijvoorbeeld gaan over de begeleiding van leerlingen, het beoordelen van leerlingen, de inrichting van de schoolorganisatie, discriminerend gedrag, geweld en pesten. Gewoonlijk zullen de meeste klachten in goed overleg tussen betrokkenen worden opgelost. Indien dit niet lukt, kan nader overleg met de directeur plaatsvinden. Pas wanneer deze afhandeling niet naar tevredenheid geschiedt, kan een beroep worden gedaan op de klachtenregeling. Elke school kent twee vertrouwenscontactpersonen die een adviserende rol vervullen. Zij kunnen tevens doorverwijzen naar de onafhankelijke vertrouwenspersoon van stichting Lima. Deze onafhankelijke vertrouwenspersoon is dhr. F. Elsinghorst en hij begeleidt desgewenst bij een verdere procedure. Er is een klachtenregeling voor ouders en leerlingen.

Het schoolbestuur is aangesloten bij de klachtencommissie voor het katholiek onderwijs gevestigd in Den Haag.

Bij de onafhankelijke vertrouwenspersoon is in 2016 twee maal advies ingewonnen en er zijn geen klachten binnengekomen.

Verbonden partijen

Alle scholen maken delen uit van het Samenwerkingsverband Oost Achterhoek.

In 2016 heeft het schoolbestuur voor de realisering van passend onderwijs middelen vanuit het Samenwerkingsverband mogen ontvangen.

Ontvangen middelen	Totaal
SWV Oost Achterhoek	€ 493.228

De ontvangen middelen worden ingezet binnen het totaalpakket m.b.t. de leerlingenverzorging.

Naast deze middelen ontvangt de SBO school een aanvullende bekostiging van het Samenwerkingsverband op basis van de leerlingentelling op de peildatum.

A. Personele bekostiging:

- De basisformatie o.b.v. het verschil van het aantal leerlingen peildatum min aantal leerlingen 1 oktober T-1;
- de ondersteuningsformatie o.b.v. het verschil van het aantal leerlingen peildatum min de 2% van het aantal leerlingen SWV op 1 oktober T-1.

B. Materiële bekostiging:

- de basisbekostiging o.b.v. het verschil van het aantal leerlingen peildatum min aantal leerling 1 oktober T-1;
- de ondersteuningsbekostiging o.b.v. het verschil van het aantal leerlingen peildatum min de 2% van het aantal leerlingen SWV op 1 oktober T-1.

Samenwerking

Met de regionale krimp in onze omgeving en de wens (wellicht zelfs noodzaak) om slimmer en efficiënter met beschikbare middelen om te gaan én om goed onderwijs te kunnen blijven garanderen zijn Stichting Reflexis en Stichting Lima per 1 januari 2016 gaan samenwerken onder de naam Paraat Scholen. De inrichting van een gezamenlijk bestuurskantoor en identieke administratieve processen heeft prioriteit gekregen en is in 2016 grotendeels ingericht.

De scholen werken met diverse organisaties samen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om andere onderwijsinstellingen of landelijke overkoepelende organisaties. Hierbij moet worden gedacht aan o.a. Humanitas, ParnasSys, Gynzy, Snappet en Heutink De Klas.nu.

Er wordt tevens samengewerkt met ondersteunende organisaties zoals Driessen HRM, IJsselgroep Educatieve Dienstverlening, de arbodienst en de landelijke besturenorganisaties. Via Driessen HRM wordt gebruik gemaakt van AFAS software voor de personeels-, salaris- en financiële administratie.

Binnen de gemeente Oost Gelre wordt samengewerkt met de gemeente en met de andere scholen, onder andere via het OOGO, op overeenstemming gericht overleg.

Zaken met politieke of maatschappelijke impact

Met het masterplan 'Onderwijs Lichtenvoorde en omgeving' zetten schoolbesturen en de gemeente Oost Gelre zich in voor goed onderwijs voor de huidige én toekomstige kinderen in Lichtenvoorde en

omgeving. In het masterplan is bekend gemaakt dat er een herschikking van schoolgebouwen zal plaatsvinden in Lichtenvoorde en de kerkdorpen de komende jaren. De plannen van Stichting Lima om op termijn de basisscholen in de dorpen te sluiten stuiten op weerstand vanuit de bevolking.

De Wet werk en zekerheid moet er onder andere voor zorgen dat werknemers eerder een vaste baan krijgen in plaats van tijdelijke contracten. Voor Stichting Lima kan dit betekenen dat leerkrachten die regelmatig invallen een vaste aanstelling moeten krijgen terwijl daar de financiële middelen voor ontbreken. Hierdoor kan het noodzakelijk worden om met steeds andere invallers te gaan werken, wat de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede zal komen.

De opvangen van vluchtelingen en het verzorgen van onderwijs aan vluchtelingenkinderen maakt dat scholen veel meer te maken krijgen met leerlingen die nog geen Nederlands spreken. Dit vraagt extra inzet van leerkrachten terwijl die vaak niet geschoold zijn om anderstaligen les te geven. Het is niet altijd mogelijk om een leerkracht Nederlands voor anderstaligen in dienst te nemen voor deze leerlingen.

Stellige bestuurlijke voornemens

In het najaar van 2015 heeft Stichting Lima samen met twee fusiepartners de fusie effectrapportage (FER) ingediend. Aan de hand hiervan heeft de minister besloten geen toestemming te geven voor deze fusie. Op dat moment heeft een van de partners besloten uit de onderhandelingen terug te treden. Stichting Lima heeft het voornemen om alsnog een fusie aan te gaan met Reflexis Openbaar Basisonderwijs. Doelstelling is om zo spoedig mogelijk te fuseren, echter dit is afhankelijk van de ontwikkelingen ten aanzien van nieuwe wet en regelgeving.

Het bestuur heeft voor 2017 geen stellige voornemens met grote financiële impact andere dan de voornemens die zijn opgenomen bij de diverse onderdelen. Er zijn eveneens in 2017 nog geen bestuursbesluiten genomen die een belangrijke wijziging van het beleid betekenen of die een grote financiële impact hebben.

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2016 in vergelijking met 31 december 2015. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Balans	31-12-2016	31-12-2015
Activa		
Materiële vaste activa	1.039.792	1.325.044
Vorderingen	565.315	555.040
Liquide middelen	2.442.530	2.285.267
Activa, totaal	4.047.637	4.165.351
Passiva		
Eigen vermogen	2.635.439	2.847.587
Voorzieningen	589.614	463.961
Kortlopende schulden	822.584	853.802
Passiva, totaal	4.047.637	4.165.351

Toelichting op de balans:

Activa

Materiële vaste activa

De door Stichting Lima beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van Stichting Lima. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet conform de bestemming worden gebruikt om niet te worden overgedragen aan de gemeente.

In 2016 is € 97.700 geïnvesteerd in materiële vaste activa. Hiervan betrof het grootste deel (€ 78.783) investeringen in inventaris en apparatuur en een klein deel (€ 18.916) in leermiddelen. De afschrijvingslasten bedroegen € 382.951 incl. schattingswijziging (zie onder grondslagen), waardoor er per saldo een daling van de waarde van de materiële vaste activa is. De boekwaarde van de materiële vaste activa is in 2016 afgenomen met € 285.252 naar € 1.039.792.

Bij het overzetten van de administratie is besloten om alle activa met een boekwaarde van € 0 te desinvesteren. Veel van deze activa is niet meer op school aanwezig omdat het vervangen is of volledig afgeschaft.

Vorderingen

De vorderingen zijn in 2016 met € 10.275 toegenomen. De belangrijkste vordering is de vordering op het ministerie i.v.m. het betaalritme van de personele bekostiging en prestatiebox. In de periode augustus t/m december wordt minder dan 5/12 van de jaarsubsidie ontvangen, waardoor er per 31 december sprake is van een vordering. Deze vordering loopt in de periode januari t/m juli terug naar € 0. Vanaf augustus loopt de vordering weer op. Eind 2016 is de vordering op het ministerie ca. € 13.000 lager dan eind 2015.

Toelichting vordering OCW

Bekostiging	Bekostigings jaar	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m 2016	Ontvangen t/m 2016	Te vorderen 31-12-2016	Te vorderen 31-12-2015
Personeel	2016/2017	5.774.187	2.405.911	1.994.982	410.930	424.824
Prestatiebox	2016/2017	209.541	87.309	67.682	19.627	18.584
Totaal OCW		5.983.728	2.493.220	2.062.663	430.557	443.408

Onder de vorderingen is ook de betaalde borg ICT opgenomen. Verschillende scholen werken met Snappet en voor het gebruik van de hardware is een borgsom betaald aan Stichting Snappet.

De vordering op de gemeente is eind 2016 ca. € 25.000 hoger dan eind 2015. Dit komt met name door het voorbereidingskrediet IEKC dat nog ontvangen moet worden van de gemeente. Verder betreft de vordering op de gemeente vandalismeschade.

De nog te ontvangen rente is eind 2016 ca. € 5.000 hoger dan eind 2015. Ook de banksaldi zijn eind 2016 hoger dan eind 2015.

Aan de vorderingen zijn geen risico's verbonden en daarom is er ook geen voorziening wegens mogelijke oninbaarheid gevormd.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2016 toegenomen met € 157.263. Deze toename is hoger dan het negatieve resultaat over 2016.

Dit wordt o.a. veroorzaakt door de lasten die geen invloed hebben op de omvang van de liquide middelen, zoals de afschrijvingen en de toevoegingen aan de voorzieningen. Daar tegenover staan de investeringen in materiële vaste activa en de onttrekkingen aan de voorzieningen. Deze posten zorgen voor een verlaging van de liquide middelen, maar hebben geen invloed op het resultaat. Per saldo waren de afschrijvingen en de toevoegingen aan de voorzieningen hoger dan de investeringen en onttrekkingen aan de voorzieningen wat leidt tot een positief effect op de liquide positie.

Verder zijn de vorderingen toegenomen en de schulden afgenomen. Beide posten worden niet als zodanig verwerkt in het resultaat maar hebben wel effect op de liquide middelen. Een toename van de vorderingen betekent dat de inkomende geldstroom lager is dan in de baten en lasten verwerkt. Een afname van de schulden betekent dat de uitgaande geldstroom hoger is dan in de baten en lasten verwerkt. Per saldo hebben beide een negatief effect op de liquide positie.

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de omvang van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve. Het negatieve resultaat van € 212.149 is ten laste van de algemene reserve gebracht en daarmee bedraagt de stand van de algemene reserve per 31-12-2016 € 2.635.439. Deze reserve dient ter afdekking van de algemene en personele risico's.

Voorzieningen

Stichting Lima heeft twee personele voorzieningen en een voorziening groot onderhoud.

Personele voorzieningen:

- Jubileumvoorziening ter dekking van toekomstige ambtsjubileumgratificaties. Voor de berekening van de hoogte van de jubileumvoorziening wordt gebruik gemaakt van de tool van de PO Raad. Op basis van deze berekening moet de voorziening eind 2016 € 99.099 groot zijn om toekomstige ambtsjubileumgratificaties uit te kunnen betalen. In 2016 is er € 21.277 onttrokken aan de voorziening zodat er per saldo € 27.030 toegevoegd is aan de voorziening in 2016. Het saldo per 31 december 2016 bedraagt € 99.099.
- Voorziening spaarverlof is in het verleden opgebouwd door enkele medewerkers. Er wordt niks meer toegevoegd aan deze voorziening omdat er geen spaarverlof meer opgebouwd kan worden. Degenen die in het verleden spaarverlof opgebouwd hebben kunnen dit nog wel opnemen. In 2016 is er € 24.306 onttrokken aan de voorziening in verband met opname spaarverlof. Het saldo per 31 december 2016 bedraagt € 27.458.

Aan de voorziening groot onderhoud is in 2016 € 201.111 toegevoegd. In 2016 is voor groot onderhoud € 56.905 aan de voorziening onttrokken. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van de voorziening groot onderhoud € 463.058.

Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is met € 31.218 gedaald ten opzichte van 31 december 2015. De belangrijkste kortlopende schulden zijn de af te dragen loonheffing en pensioenpremies en het nog te betalen vakantiegeld. Deze schulden worden eind januari en eind mei betaald. De salarisgebonden schulden zijn eind 2016 iets lager dan op 31 december 2015.

Op 31 december 2016 is het crediteurensaldo aanmerkelijk lager dan eind 2015. Dit komt door de overgang van een administratiekantoor naar het zelf uitvoeren van de betalingen. Eind 2015 zijn de

facturen niet meer betaald door het administratiekantoor waardoor het crediteurensaldo opliep. Verder zijn de nog te betalen bedragen ca. € 40.000 hoger dan per 31 december 2015. Dit komt door andere afspraken met betrekking tot het contract van het administratiekantoor. Doordat het getekende contract pas begin 2017 ontvangen is door het administratiekantoor zijn de facturen over de periode augustus t/m december 2016 pas in januari 2017 aangeleverd.

Analyse resultaat

De begroting van 2016 liet een negatief resultaat zien van € 183.501. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat van € 212.149, een verschil van € 28.648 met de begroting.

Het resultaat kan op organisatie niveau verdeeld worden in een resultaat per deelexploitatie.

Resultaat	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Personeel	-87.658	-177.355	-453.451
Materieel	-194.291	-79.146	42.575
Financieel	69.800	73.000	75.736
Totaal	-212.149	-183.501	-335.140

Het resultaat is het gezamenlijk resultaat van de scholen:

Brin	Naam School	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
03UN	Antonius	-11.641	-9.346	5.153
05HW	Sint Joseph-School	-13.341	-635	-19.563
06ZO	RK Basisschool Antonius	-1.927	2.559	-1.044
07BK	Sint Canisiuschool	-5.772	-5.253	-9.313
08NH	Basisschool De Regenboog	-9.253	-6.400	-30.425
08RR	Basisschool St Theresia	-6.856	-2.182	-7.678
09MG	Frans ten Bosch	-11.667	-808	-3.997
10HC	Basisschool Past v Ars	-3.630	4.517	634
10XV	Basisschool St Jozef	9.132	1.439	19.239
11LO	Basisschool Sint Joris	30.317	18.374	3.145
14VP	SSBO St Ludgerus	-4.900	-11.548	-7.985
99L	Bestuur	-182.611	-174.218	-283.306
Totaal		-212.149	-183.501	-335.140

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse resultaat ten opzichte van vorig boekjaar en begroting

In de volgende tabel een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2016 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2015. Bij het omzetten van de administratie in AFAS zijn enkele grootboeknummers aangepast waardoor de gerealiseerde cijfers in 2015 in andere hoofdrubrieken terecht zijn gekomen. Dit betekent dat er kleine verschillen kunnen zijn met de cijfers die in het bestuursverslag 2015 zijn opgenomen.

Staat van baten en lasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Vershil	Realisatie 2015	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen	9.161.907	8.972.532	189.375	9.053.648	108.259
Subsidies overige overheden	63.374	12.140	51.234	25.888	37.487
Overige baten	154.381	79.463	74.918	103.117	51.264
Totaal baten	9.379.662	9.064.135	315.527	9.182.652	197.010
Lasten					
Personeelslasten	8.000.941	8.028.925	-27.984	8.102.394	-101.453
Afschrijvingen	382.951	236.000	146.951	239.335	143.616
Huisvestingslasten	468.146	415.900	52.246	418.777	49.368
Overige lasten	809.573	639.809	169.764	833.022	-23.449
Totaal lasten	9.661.611	9.320.634	340.977	9.593.529	68.082
Financiële baten en lasten	69.800	73.000	-3.200	75.736	-5.936
Resultaat	-212.149	-183.499	-28.650	-335.140	122.991

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Rijksbijdragen

In 2016 werd voor gemiddeld 1600 leerlingen bekostiging ontvangen, in 2015 voor gemiddeld 1668. Ondanks het lagere leerlingenaantal is in 2016 meer rijksbijdrage ontvangen dan in 2015. De rijksbijdrage was ook hoger dan begroot.

De rijksbijdragen OCW zijn € 97.125 hoger dan begroot en € 32.408 lager dan in 2015 ontvangen. De verhoging ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door extra middelen die zijn ontvangen als gevolg van aanpassingen in de bekostiging. Verder zijn er subsidies in verband met de lerarenbeurs ontvangen die niet begroot waren. De verlaging ten opzichte van 2015 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2015 groeimiddelen ontvangen zijn die in 2016 niet ontvangen zijn en doordat de bekostigingsbedragen in 2015 lager waren.

De vergoeding van het Samenwerkingsverband was in 2016 ca. € 90.000 hoger dan begroot en ca. € 140.000 hoger dan in 2015. Het Samenwerkingsverband heeft de vergoeding per leerling per 1 augustus 2015 verhoogd. In 2015 is slechts vijf maanden een hogere vergoeding ontvangen, in 2016 het hele jaar.

Subsidies overige overheen

Onder de overige overheidsbijdragen is in de begroting rekening gehouden met een vergoeding van de gemeente voor het eigen gebruik van het gymlokaal van de Ludgerusschool. De gemeentelijke bijdragen zijn uiteindelijk ca. € 51.000 euro hoger dan begroot en ca. € 37.000 hoger dan in 2015 gerealiseerd. Dit wordt met name veroorzaakt door het voorbereidingskrediet dat ontvangen wordt van de gemeente voor de realisatie van een IEKC.

Overige baten

De overige baten zijn € 75.000 hoger dan begroot en € 51.000 hoger dan in 2015 ontvangen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er in 2016 bijdragen van SOTOG ontvangen zijn i.v.m. detachering. De verhoging t.o.v. de begroting is o.a. veroorzaakt door de bijdragen van verschillende

schoolbesturen voor leerlingen die door Horizon Jeugdzorg en Onderwijs via de crisisopvang tijdelijk op een van onze scholen geplaatst zijn. Met deze opbrengsten wordt in de begroting geen rekening gehouden. De vergoeding was iets lager dan in 2015 ontvangen voor de opvang van deze leerlingen. Verder zijn de overige baten hoger dan begroot doordat de bijdragen van Iselinge voor de projecten VLS (Versterking Samenwerking Lerarenopleiding) en Opleiding in de School hoger waren dan begroot. Ook de huuropbrengsten zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2015 gerealiseerd. Drie scholen (Theresia, Jozeph Zieuwent en Antonius Lievelede) hebben in 2016 een bijdrage ontvangen van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Personele lasten

Gedurende het jaar 2016 waren gemiddeld 124 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2015: 124).

De totale personele lasten zijn lager dan begroot en lager dan in 2015 gerealiseerd. Deze lasten bestaan uit salarislasten en niet salaris gebonden lasten. Per saldo waren de salarislasten in 2016 ca. € 73.000 hoger dan begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door een stijging van de loonkosten in verband met salarisverhogingen. De salarislasten waren in 2016 ca. € 76.000 lager dan in 2015 gerealiseerd. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er per saldo minder FTE's ingezet zijn in 2016.

De niet salaris gebonden lasten waren in 2016 ca. € 100.000 lager dan begroot en ca. € 24.000 lager dan in 2015. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel minder kosten gemaakt zijn voor schoolbegeleiding dan begroot. De verlaging ten opzichte van 2015 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2016 minder kosten voor scholing gemaakt zijn dan in 2015 gerealiseerd. Daarentegen waren de kosten voor bedrijfsgezondheidszorg ongeveer gelijk aan de begroting maar hoger dan in 2015 gerealiseerd. De kosten voor inhuur van extern personeel waren hoger dan begroot maar aanmerkelijk lager dan in 2015 gerealiseerd doordat er minder expertise ingekocht is.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2015 gerealiseerd doordat er in 2016 een schattingswijziging heeft plaatsgevonden. Zie onder grondslagen voor een nadere toelichting. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. De reguliere afschrijvingen waren lager dan begroot doordat er minder geïnvesteerd is dan voorgenomen en doordat de investeringen gedurende het jaar gedaan zijn. In de begroting wordt uitgegaan van aanschaf per 1 januari waardoor rekening wordt gehouden met een volledig afschrijvingsjaar. Door de latere aanschaf wordt ook maar voor een deel van het jaar afgeschreven.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2015. De afwijking wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud in verband met vereffening negatieve voorziening vanwege de verhuizing van het bestuurskantoor. Verder zijn de huurlasten hoger dan begroot en hoger dan in 2015 gerealiseerd vanwege huur die betaald wordt voor het bestuurskantoor.

Overige lasten

De overige lasten zijn hoger dan begroot maar lager dan in 2015. Deze lasten zijn onder te verdelen in de volgende rubrieken:

Overige lasten	Vershil t.o.v. begroting	Vershil t.o.v. 2015
Leer-en hulpmiddelen	39.764	5.946
Inventaris en apparatuur	-3.560	-5.541
Administratie- en beheerslasten	-6.051	-12.870
Overige	139.610	-10.984
	<u>169.764</u>	<u>-23.449</u>

De leer- en hulpmiddelen zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2015 gerealiseerd. Dit komt met name doordat er meer licentiekosten betaald zijn o.a. voor Snappet en voor een nieuwe formatie planner en doordat de kosten voor het onderwijsleerproces hoger zijn dan begroot. Ook zijn er in 2016 kosten gemaakt voor ondersteuning (zorg) die niet begroot waren en die in 2015 niet apart geboekt zijn. Vanaf 2016 worden deze kosten inzichtelijke gemaakt ten behoeve van het Ondersteuningsloket.

De kosten voor inventaris- en apparatuur betreffen alleen de aanschaf van kleine inventaris en eventuele reparatiekosten van inventaris. De gerealiseerde kosten zijn lager dan begroot en lager dan in 2015 gerealiseerd.

De administratie- en beheerslasten zijn in 2016 lager dan begroot en lager dan in 2015 gerealiseerd.. De reden van de verlaging ligt met name in het feit dat Stichting Lima vanaf 2016 de administratie bijna volledig in eigen beheer uitvoert. De kosten voor uitbesteding administratie incl. software zijn in 2016 bijna € 37.000 lager dan begroot en ca. € 27.000 lager dan in 2015. Daarentegen zijn de kosten voor telefonie en internet in 2016 hoger dan begroot en hoger dan in 2015 gerealiseerd. Dit kan ten dele komen door een andere manier van boeken i.v.m. de overstap naar een andere administratie systeem.

Onder de administratie- en beheerslasten zijn ook de accountantskosten verwerkt. In verband met de uitvoering van de administratie in eigen beheer en de samenwerking met Reflexis Openbaar Basisonderwijs heeft de Raad van Toezicht in 2016 besloten om een andere accountant te zoeken zodat beide organisaties gecontroleerd worden door dezelfde accountant. Tot 2016 werd de controle van Stichting Lima gedaan door GRIP accountants en Reflexis werd gecontroleerd door DVE accountants. Verschillende accountants hebben offerte uitgebracht en de Raad van Toezicht heeft uiteindelijk gekozen voor Ten Kate Huizinga Accountants. De accountantskosten bedragen in 2016 € 41.468 en zijn in 2016 hoger dan begroot en hoger dan in 2015. Dit komt omdat in 2016 nog accountantskosten geboekt zijn die betrekking hadden op de controle van de jaarrekening 2015.

Tot en met 2015 werden de accountantskosten geboekt in het jaar waarin de kosten gemaakt zijn en niet in het jaar waarop de controle betrekking heeft. Vanaf 2016 worden de kosten geboekt in het jaar waarop ze betrekking hebben en de accountantskosten 2016 zijn daardoor in 2016 eenmalig erg hoog omdat de kosten twee jaren betreffen. Vanaf 2016 worden de kosten toegerekend aan het jaar waarop de kosten betrekking hebben.

De "overige" overige lasten zijn hoger dan begroot en lager dan in 2016. Hieronder zijn de volgende kosten opgenomen met daarbij het verschil t.o.v. de begroting en t.o.v. 2015.

Overige	verschil t.o.v. begroting	verschil t.o.v. 2015
Vergaderkosten	3.356	2.787
LVS en vakmedia (literatuur en abonnementen)	12.145	13.327
Verzekeringen	-550	-11.241
Contributies/lidmaatschappen vakorganisaties	3.103	635
Huishoudelijke kosten	1.601	8.701
Medezeggenschap	11.931	3.100
Tussenschoolse opvang	83	-7.528
Culturele Vorming	-4.554	-1.975
Kopieercontract	-3.587	2.143
Attenties (afscheid, festiviteit, bedank, kerst)	10.614	10.301
Procesbegeleiding	2.392	-52.480
Juridische ondersteuning	4.210	4.210
Realisatie IEKC	103.916	103.916
Overige algemene kosten	-5.049	-86.880
Overige	139.610	-10.984

Zoals hiermee zichtbaar gemaakt betreft de verhoging ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2015 met name de kosten in verband met de realisatie IEKC. Onder de gemeentelijke baten is hiervoor een voorbereidingskrediet ontvangen van de gemeente Oost Gelre van ca. € 36.000. Verder zijn er 2016 kosten gemaakt voor procesbegeleiding o.a. met betrekking ICT en strategie ontwikkelingen. Deze kosten waren niet begroot en zijn in 2015 niet gemaakt. De afwijking t.o.v. van 2015 wordt veroorzaakt doordat er in 2015 kosten gemaakt zijn voor deskundigenadvies die in 2016 niet gemaakt zijn. Kosten voor juridische ondersteuning worden niet begroot en deze kosten waren in 2016 dus hoger dan begroot. Onder de overige algemene kosten worden vanaf 2016 o.a. kosten geboekt voor BUMA/SENA, filmservice, flyers, advertenties en andere onvoorziene kosten. De kosten waren in 2016 lager dan begroot en lager dan in 2015 gerealiseerd. Vanwege de herinrichting van het grootboek en een andere manier van het boeken kan het zijn dat in 2015 sommige kosten geboekt werden op andere grootboeknummers.

Financiële baten en lasten

De rentebaten waren lager dan begroot en lager dan in 2015. De aanhoudende druk op de rentetarieven is hiervan de oorzaak.

Investerings- en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit (ratio 3,66) worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. De investeringen worden bewaakt op basis van de liquiditeitsbegroting en zijn afgestemd vanuit een in de meerjaren investeringsbegroting (MIB) opgenomen financieel perspectief.

Jaarlijks wordt het meerjaren investeringsplan bijgesteld voor de investeringen met betrekking tot meubilair, onderwijsleerpakket (OLP) en Informatie en Communicatie Technologie (ICT). In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met de geplande investeringen voor het betreffende kalenderjaar.

Voor alle scholen is een MOP (Meerjaren Onderhouds Plan) aanwezig dat periodiek geactualiseerd wordt. Jaarlijks vindt er een schouw plaats van alle gebouwen om te onderzoeken of alle voorgenomen onderhoud ook daadwerkelijk uitgevoerd moet worden.

Treasuryverslag

De Stichting heeft in 2015 een treasurystatuut opgesteld en vastgesteld. Dit statuut voldeed aan de criteria welke zijn opgenomen in de richtlijn beleggen en belenen van het ministerie. Het statuut is in 2016 aangepast aan de nieuwe regeling beleggen, lenen en derivaten. In 2016 is conform het statuut gehandeld.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij de Rabobank. De Rabobank heeft een A-rating en voldoet aan de criteria van de regeling en het treasurystatuut. Er wordt gebruik gemaakt van betaal- en spaarrekeningen waaronder een deposito. De tegoeden op de rekeningen zijn direct opeisbaar behalve het tegoed op de deposito rekening, dit is een vaste termijn rekening van 23-9-2009 tot 23-9-2019 en het tegoed op deze rekening is niet direct opeisbaar.

In 2016 is een resultaat van 2,99% behaald op de liquide middelen. In 2015 was het resultaat 3,23%. Het slechtere resultaat wordt veroorzaakt door de lagere rentestand.

Continuïteitsparagraaf

In onderstaande tekst en cijfers wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor Stichting Lima. Hiermee wordt een beeld gegeven over de continuïteit van de openbaar rechtspersoon.

Vanaf 1 januari 2016 werkt Stichting Lima samen met Reflexis Openbaar Basisonderwijs vanuit 1 bestuurskantoor. Gedurende het jaar 2016 is verder gewerkt aan een samenwerkingsvorm om de samenwerking in de toekomst te formaliseren. Omdat dit niet gerealiseerd is in 2016 was er in 2016 ook geen sprake van eenheid van leiding en/of een organisatorische en economische eenheid. Wel is er steeds meer gewerkt naar een gezamenlijk doel in beleid en taakuitvoering. Omdat niet volledig is voldaan aan de voorwaarden voor consolidatie is in 2016 consolidatie dan ook niet aan de orde.

De toekomstige ontwikkelingen hierna betreffen de enkelvoudige cijfers van Stichting Lima.

Omdat er geen sprake is van majeure investeringen of doordecentralisatie van de huisvesting zijn in deze continuïteitsparagraaf de gegevens voor de komende drie jaar opgenomen.

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal leerlingen op 1 oktober	1627	1563	1519	1489	1441
Personele bezetting per 31 december					
Bestuur / management (fte)	10,70	10,70	10,00	7,00	7,00
Personeel primair proces (fte)	86,77	87,14	84,42	84,42	80,12
Ondersteunend personeel (fte)	14,63	13,09	11,06	10,20	9,59
Totale personele bezetting (fte)	112,1	110,93	105,48	101,62	96,71
Overige kengetallen per 31 december					
Aantal leerlingen / Totaal personeel	14,51	14,09	14,40	14,65	14,90
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	18,75	17,94	17,99	17,64	17,99

Leerling ontwikkeling

De scholen van Stichting Lima liggen in een krimpregio en dit betekent dat de leerlingaantallen de komende jaren terug zullen lopen. Om de risico's die hiermee samenhangen (dalende inkomsten en leegstand in gebouwen) in kaart te brengen is kritisch gekeken naar de leerling prognoses voor de komende jaren.

Voor de leerling prognoses is uitgegaan van de gegevens in ParnasSys (opbouw 1 oktober 2016, instroom en uitstroom) en de geboortecijfers van de gemeente. Deze gegevens zijn vergeleken met MOOZ, scenariomodel en de eigen prognoses. De berekeningen komen in grote lijnen overeen met de eigen prognoses en daarom zijn voor de meerjarenbegroting de eigen prognoses gebruikt.

Personele bezetting

De personele bezetting op 31 december 2016 was lager dan op 31 december 2015. Naar de toekomst is voor de prognose van de personele bezetting rekening gehouden met natuurlijk verloop waarbij er van uitgegaan is dat de gemiddelde leeftijd waarop medewerkers uit dienst gaan 65 jaar is. Bij Lima loopt de leerlingendaling de komende jaren vrijwel gelijk aan het natuurlijk verloop.

Balans	Realisatie 31-12-2015	Realisatie 31-12-2016	Prognose 31-12-2017	Prognose 31-12-2018	Prognose 31-12-2019
Activa					
Materiële vaste activa	1.325.044	1.039.792	1.142.283	1.158.727	1.143.538
Vorderingen	555.040	565.315	565.315	565.315	565.315
Liquide middelen	2.285.267	2.442.530	1.807.563	1.216.646	1.026.766
Activa, totaal	4.165.351	4.047.637	3.515.161	2.940.688	2.735.619
Passiva					
Eigen vermogen	2.847.587	2.635.439	2.167.115	1.873.780	1.623.937
Voorzieningen	463.961	589.614	525.462	244.324	289.098
Kortlopende schulden	853.802	822.584	822.584	822.584	822.584
Passiva, totaal	4.165.351	4.047.637	3.515.161	2.940.688	2.735.619

Toelichting op de balans:

De materiële vaste activa zullen de komende jaren licht toenemen vanwege de voorgenomen investeringen. Alle scholen hebben aan de hand van de schoolplannen gekeken naar wat nodig is om deze plannen te realiseren en deze investeringen zijn verwerkt in de meerjaren investeringsbegroting. Voor 2017 is er van uitgegaan dat de nieuwe investeringen gedurende het jaar plaats zullen vinden en voor de berekening van de afschrijvingslasten is hier rekening mee gehouden. De vorderingen en overige schulden zijn lastig te voorspellen aangezien de balans een momentopname is en daarom is aangenomen dat deze posten de komende jaren gelijk zullen zijn aan de omvang op 31 december 2016.

Vanaf 2017 is de dotatie aan de voorziening gebaseerd op 60% van de rijksvergoeding omdat de verwachting is dat Lima de komende jaren gebouwen zal sluiten in verband met de realisatie van een IEKC. Het meerjaren onderhoud dat opgenomen is in de meerjaren onderhoudsplannen (MOP's) zal dan voor die gebouwen niet volledig uitgevoerd gaan worden. Begin 2015 zijn actuele MOP's gemaakt voor alle gebouwen en voor de uitgaven conform MOP wordt rekening gehouden met 70% van de bedragen. Als alle onderhoud uitgevoerd moet worden dan ontstaat er vanaf 2020 een tekort.

MOP versus voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stand 1 jan.	463.058	398.906	117.768	162.543	-320.666	-239.396	-273.434	-345.522
Toevoeging	190.975	190.975	190.975	190.975	190.975	190.975	190.975	190.975
Uitgaven conform MOP 70%	255.127	472.113	146.201	674.184	109.705	225.013	263.063	398.530
Stand 31 dec.	398.906	117.768	162.543	-320.666	-239.396	-273.434	-345.522	-553.077

De omvang van de liquide middelen is bepaald met behulp van de volgende liquiditeitsbegroting.

Liquiditeitsprognose	2017	2018	2019
Beginsaldo	2.442.530	1.807.563	1.216.646
begroot resultaat	-468.324	-293.336	-249.842
<i>toename liquide middelen</i>			
afschrijvingen	213.718	247.605	259.047
toevoeging voorziening onderhoud	190.975	190.975	190.975
<i>afname liquide middelen</i>			
investeringen materiële vaste activa	-316.209	-264.049	-243.858
groot onderhoud uit onderhoudsvoorziening	-255.127	-472.113	-146.201
Eindsaldo	1.807.563	1.216.646	1.026.766

Het verwachte tekort neemt de komende jaren af. De verwachte leerlingendaling is de komende jaren ongeveer gelijk aan het natuurlijk verloop van medewerkers.

Staat van baten en lasten	2015	2016	2017	2018	2019
	Realisatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose
Baten					
Rijksbijdragen	9.053.648	9.161.907	8.942.850	8.754.173	8.629.739
Subsidies overige overheden	25.888	63.374	20.929	12.140	12.140
Overige baten	103.117	154.381	54.565	53.904	53.641
Totaal baten	9.182.652	9.379.662	9.018.345	8.820.217	8.695.520
Lasten					
Personeelslasten	8.102.394	8.000.941	8.229.358	7.839.939	7.684.965
Afschrijvingen	239.335	382.951	213.718	247.605	259.047
Huisvestingslasten	418.777	468.146	444.743	444.843	444.843
Overige lasten	833.022	809.573	671.850	654.167	629.508
Totaal lasten	9.593.529	9.661.611	9.559.668	9.186.553	9.018.362
Financiële baten	76.054	70.712	74.000	74.000	74.000
Financiële lasten	-317	-912	-1.000	-1.000	-1.000
Financiële baten en lasten	75.736	69.800	73.000	73.000	73.000
Resultaat	-335.140	-212.149	-468.324	-293.336	-249.842

De meerjarenbegroting 2017-2019 is vastgesteld door de RvT in de vergadering van 20 februari 2017.

Toelichting op de staat van baten en lasten:

De rijksbijdragen zullen in 2017 lager zijn dan in 2016. Dit wordt veroorzaakt door de dalende leerlingaantallen en doordat er in de meerjarenbegroting geen rekening wordt gehouden met incidentele rijksbijdragen. De begrote rijksbijdragen zijn gebaseerd op de normbedragen van oktober 2016. Er is geen rekening gehouden met eventuele aanpassingen van de normbedragen. Er is wel rekening gehouden met het verlengen van de regeling prestatiebox. Voor de overdrachten via het Samenwerkingsverband is gerekend met de bedragen per leerling voor schooljaar 2016/2017.

De komende jaren wordt onder de overige overheidsbijdragen rekening gehouden met een bijdrage van de gemeente voor de gymzaal van de Ludgerusschool. Onder de overige baten wordt rekening gehouden met opbrengsten uit huur en medegebruik en opbrengsten voor opleiden in de school. De subsidieregeling Versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen eindigt per 1 augustus 2017. Er wordt vanaf schooljaar 2017/2018 geen rekening gehouden met deze subsidie.

De personele lasten bestaan uit de salarisgebonden lasten en uit de overige personele lasten. De salarisgebonden lasten zijn gebaseerd op het bestuursformatieplan 2016/2017 waarbij alle tijdelijke aanstellingen niet verlengd worden na 1 augustus 2017. Verder is er rekening gehouden met natuurlijk verloop waarbij er van uitgegaan is dat de gemiddelde leeftijd waarop medewerkers uit dienst gaan 65 jaar is. Het natuurlijk verloop is de eerste jaren ongeveer gelijk aan wat nodig is om de leerlingendaling op te vangen.

Onder de overige personele lasten wordt o.a. rekening gehouden met kosten voor inhuur extern personeel, bedrijfsgezondheidszorg, nascholing, schoolbegeleiding en vervangingsbeheer.

Voor de afschrijvingen is uitgegaan van de huidige afschrijvingslasten en daarbij zijn de afschrijvingsbedragen van de nieuwe investeringen opgenomen. De afschrijvingslasten nemen de komende jaren toe vanwege de voorgenomen investeringen die nodig zijn om de schoolplannen te realiseren.

De verwachting is dat de huisvestingslasten in 2017 iets toe zullen nemen i.v.m. prijsindexeringen en i.v.m. een hogere dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen. Vanaf 2017 is de dotatie van de voorziening gebaseerd op 60% van de rijksvergoeding omdat de verwachting is dat Lima de komende jaren gebouwen zal sluiten in verband met de realisatie van een IEKC. Het meerjaren onderhoud dat opgenomen is in de meerjaren onderhoudsplannen (MOP's) zal dan voor die gebouwen niet volledig uitgevoerd gaan worden. Begin 2015 zijn actuele MOP's gemaakt voor alle gebouwen en voor de uitgaven conform MOP wordt rekening gehouden met 70% van de bedragen. Als alle onderhoud uitgevoerd moet worden dan ontstaat er vanaf 2020 een tekort.

De overige lasten zijn geraamd op de werkelijk te verwachten kosten in 2017. Hierbij is uitgegaan van de reeds gemaakte kosten in 2017 en in overleg met schooldirecteuren zijn ook nieuwe ontwikkelingen hierin meegenomen. Voor de kopieerkosten is in de begroting rekening gehouden met een lichte indexering waarbij uitgegaan is van het lopende kopieercontract.

Voor de berekening van het financiële resultaat is uitgegaan van actuele rentetarieven voor de betreffende spaar- en deposito rekeningen en op basis van de actuele saldi zijn de renteopbrengsten begroot.

[Interne risicobeheersings- en controlesysteem](#)

De voorzitter van het college van bestuur directeur is verantwoordelijk voor het bestaan en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel het

bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van de wet- en regelgeving.

Stichting Lima is lid van de sectororganisatie voor het primair onderwijs, de PO-raad en zoals alle leden van de PO-raad, heeft Lima de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn de basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

Stichting Lima heeft vanaf 1 januari 2016 de personeels- en de financiële administratie in eigen beheer. Alleen de salarisadministratie wordt uitbesteed aan Driessen HRM en via Driessen wordt de software afgenomen om de personele- en financiële administratie te voeren. De controller is eerste aanspreekpunt voor alle interne en externe financiële aangelegenheden en bewaakt de wijze van toepassing van de planning & control cyclus.

Het toezicht houden op de goede werking van het interne beheersingssysteem wordt gedaan met behulp van een toezichtkader en de jaarcyclus van verantwoording (zie hierna). In de jaarcyclus van verantwoording is vastgelegd wat wanneer gemonitord wordt door de Raad van Toezicht. Tevens is daarin vastgelegd dat de voorzitter van het College van Bestuur niet na laat om tijdig, nauwkeurig en toegankelijk monitorinformatie voor te leggen die aansluit bij de desbetreffende bestuursuitspraken.

Jaarcyclus van verantwoording

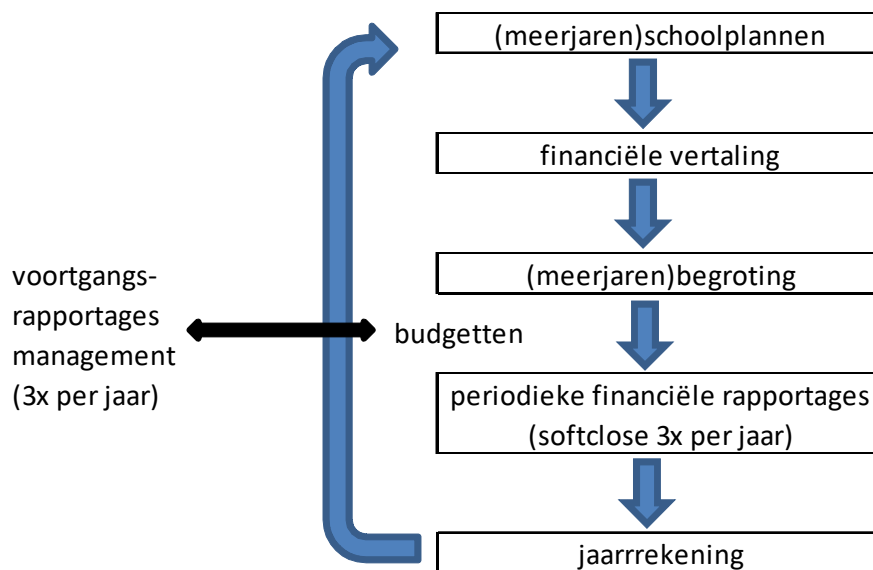
Maand	Verantwoording/rapportage
September	1.1 Bestuurlijke werkwijze (jaarevaluatie)
	2.2 t/m 2.4 Mandatering, verantwoording, beoordeling (jaarevaluatie)
	4.1 Bevoegdheidskaders algemeen (jaarevaluatie)
	4.4 Informatie aan en ondersteuning van het bestuur (jaarevaluatie)
Oktober	3.1 Toegankelijkheid (incl. 4.7.3)
	3.2 Kwaliteit van het onderwijs (rapportage voorgaande schooljaar)
	3.3 Veilige leeromgeving (incl. 4.7.1 en 4.7.2)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
December	4.3 Financieel (begroting)
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht)
Februari	3.6 en 4.9 Huisvesting
Mei	3.5 PR en marketing
	3.7 Goed onderwijs, goed bestuur (incl. 4.8 Ouders/verzorgers)
	4.2 Personeel (sociaal jaarverslag)
	4.3 Financieel (jaarrekening)
Juni	3.4 Professionalisering van het personeel
	4.3 Financieel (exploitatieoverzicht + 3.8 de beoogde resultaten)
	4.5 Interne organisatie
	4.6 Onderwijskundige inrichting

In de jaarcyclus van verantwoording is ook de planning & control cyclus verwerkt.

Cijferbeoordeling wordt toegepast door de werkelijke cijfers periodiek te vergelijken met de begrote cijfers. Deze cijferbeoordeling vindt drie maal per jaar plaats en er wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht conform de jaarcyclus. In 2016 heeft deze cijferbeoordeling

vanwege de overstap naar een nieuw software systeem pas aan het eind van het jaar plaats gevonden en op dat moment is ook verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht.

De planning en control cyclus (zie figuur 1) is gekoppeld aan de jaarplannen van de scholen. Ieder jaar in oktober begint deze cyclus op de teldatum 1 oktober. Het aantal leerlingen is namelijk de basis voor de bekostiging. Er wordt een begroting gemaakt en schooldirecteuren wordt gevraagd welke investeringen nodig zijn voor de realisatie van de schoolplannen. In overleg met de voorzitter van het college van bestuur wordt de personeelsformatie ingevuld en deze wordt verwerkt in de begroting. Gedurende het jaar wordt budgetuitputting gevolgd en de schooldirecteuren ontvangen financiële managementrapportages voor hun school die tevens mondeling doorgesproken worden. De voorzitter van het college van bestuur ontvangt financiële managementrapportages op organisatie niveau die gebruikt worden voor de verantwoording naar de Raad van Toezicht. Op deze manier wordt scherp gemonitord of inkomsten en uitgaven in lijn zijn met de begroting om financiële tegenvallers proactief bij te kunnen stellen.

Figuur 1: Planning & control cyclus

Vanwege de overgang naar een nieuw software systeem en vanwege het in eigen beheer uitvoeren van de financiële administratie kan verondersteld worden dat de risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's in het boekjaar 2016 niet naar behoren hebben gefunctioneerd. Management rapportages hebben gedurende het jaar niet plaatsgevonden en pas aan het eind van het jaar was het mogelijk om een financiële rapportage op te maken.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's die Stichting Lima voor de komende jaren ziet zijn:

Risico van dalende leerlingaantallen (krimp)

Dalende leerlingaantallen zijn niet alleen bepalend voor de opbrengsten van een schoolbestuur maar ook een bedreiging voor het behoud van een kwalitatief, divers, toegankelijk en doelmatig onderwijsaanbod.

Maatregel: jaarlijks worden realistische leerlingprognoses gemaakt en de effecten van dalende

leerlingaantallen voor de inkomsten worden doorgerekend in de meerjarenbegroting. Verder is in 2015 een vergaande vorm van samenwerking onderzocht om dit risico op te vangen. Echter eind 2015 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap goedkeuring onthouden aan de voorgenomen fusie omdat niet werd voldaan aan de voorwaarden van artikel 64c, tweede lid, van de WPO in samenhang gelezen met artikel 17 van de WPO. Om toch efficiënter en effectiever te kunnen werken en dit risico op te vangen is begin 2016 gekozen voor een andere vorm van samenwerking met Reflexis Openbaar Basisonderwijs.

Risico dat omvang school niet aansluit op beschikbare budget

De hoogte van het leerlingaantal is in grote mate bepalend voor de hoeveelheid middelen die het bestuur van het Rijk ontvangt. Het gebouw krimpt echter niet en dat kan een risico zijn voor de exploitatie.

Maatregel : jaarlijks worden realistische prognoses gemaakt en het personeelsbestand wordt daar op afgestemd. Bij dreigende leegstand in de gebouwen wordt waar mogelijk medegebruik benut.

Risico overschrijding formatiebudget

In de meerjaren begroting is al rekening gehouden met de toekomstige pensioneringen en met de zekere opbrengsten. Verder wordt uitgegaan van voorzichtige ramingen van het aantal leerlingen en wordt een behoudend begrotingsbeleid gevoerd.

Maatregel: terughoudendheid bij het aangaan van personele verplichtingen en het periodiek volgen van de ontwikkeling van de exploitatie ten opzichte van de begroting.

Risico uitkeringen voor eigen rekening

Aan het einde van het schooljaar worden dienstverbanden voor bepaalde tijd niet verlengd of gedurende het jaar eindigen vervangingswerkzaamheden. Ex-medewerkers kunnen een WW uitkering aanvragen bij het UWV en deze ook toegekend krijgen. Omdat de sector onderwijs eigenrisicodragers is voor de WW kunnen de kosten van deze uitkering voor rekening van de laatste werkgever komen. Stichting Lima is hiervoor op grond van Wet Primair Onderwijs verplicht aangesloten bij het Participatiefonds. Het Participatiefonds kan onder voorwaarden de uitkeringskosten voor zijn rekening nemen.

Maatregelen: goed personeelsbeleid voeren en er voor zorgen dat de juiste inspanningen zijn gepleegd voorafgaand aan de beëindiging van een dienstverband.

Stichting Lima streeft er naar om risico's te beheersen en de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en het verrast worden door onvoorziene omstandigheden zoveel mogelijk te reduceren. Volledigheid valt echter niet te garanderen. Het is nooit uit te sluiten dat de organisatie blootstaat aan risico's die nog niet bekend zijn of die (nog) niet belangrijk worden geacht. Bovendien kan geen enkel systeem van risicobeheersing en interne controle absolute zekerheid bieden tegen het niet realiseren van organisatiedoelstellingen, of het volledig voorkomen van verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels.

Voor een adequate risicobeheersing en interne controle worden in de organisatie gebruik gemaakt van diverse op elkaar afgestemde instrumenten.

- Er is een besturingsmodel volgens Policy Governance met een Raad van Toezicht die de dagelijkse leiding overgedragen heeft aan de voorzitter van het College van Bestuur;
- De bestuurlijke werkwijze is vastgelegd in het toezichtkader;
- De voorzitter van het College van Bestuur, verantwoordelijk voor realisatie van organisatiedoelstellingen, legt hierover conform de jaarcyclus verantwoording af aan de Raad van Toezicht;
- De schooldirecteuren vertalen de organisatiedoelstellingen naar de schoolconcepten;

- Het directieteam komt periodiek bij elkaar om lopende zaken met elkaar te bespreken en om de integrale voortgang te bewaken;
- Er wordt een beheerste en integere bedrijfsvoering gevoerd, waaronder voorzieningen om verstrengeling van belangen tegen te gaan;
- Er wordt een kwaliteitsinstrument als beheersprogramma gebruikt voor het monitoren van de kwaliteit van het onderwijs;
- Er vindt een jaarlijkse schouw van de gebouwen plaats om noodzakelijk onderhoud te analyseren in vergelijking met de meerjaren onderhoudsplannen;
- Bewaking van het personeelsbestand door een kritische analyse van leerling prognoses en door uit te gaan van de T-systematiek;
- De grootste reeds bekende risico's (krimp, hoge gemiddelde personeelslast en leegstand gebouwen) zijn redelijk goed in te schatten en zijn in de meerjarenbegroting verwerkt;
- Het signaleren van afwijkingen, het analyseren van mogelijke oorzaken en het adviseren over bijstellingen mede aan de hand van periodieke voortgangsrapportages;
- Budgetbewaking vormt een vast onderdeel van onze planning & control cyclus;
- Periodieke besprekingen over budgetuitputting tussen de schooldirecteur en de controller;
- Het opvolgen van de aanbevelingen uit de management letter van de externe accountant.

Gelet op bovenstaande is het oordeel terecht dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Het bestuur verklaart dat, voor zover bekend:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Stichting Lima;
- het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar; en
- in het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Stichting Lima wordt geconfronteerd zijn beschreven.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Uitgaande van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs is het toezichthoudend bestuur tenminste belast met:

- het toezicht houden op de uitvoering van de taken en uitoefening van de bevoegdheden door de voorzitter van het College van Bestuur en deze met raad terzijde staan;
- het goedkeuren van de begroting, het jaarverslag en, in dien van toepassing, het strategisch meerjarenplan;
- het toezien op de naleving door de voorzitter van het College van Bestuur van wettelijke verplichtingen, de Code Goed Bestuur PO en de afwijkingen van die code;
- het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de scholen verkregen op grond van de wet;
- het aanwijzen van een accountant, die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan;
- het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden in het jaarverslag.

De Raad van Toezicht bestond aan het begin van 2016 uit de volgende leden:

- Dhr. A.L.M. van den Heuvel, voorzitter
- Dhr. P.A.J. Hanselman
- Mevr. C.J.M. Onstenk-Harbers
- Dhr. H.W. Gerrits
- Mevr. J.M. de Jong

Het Raad van Toezicht heeft in 2016 vijf maal vergaderd. Dhr. A.L.M. van Heuvel, mevr. C.J.M. Onstenk-Harbers en mevr. J.M. de Jong in 2016 afgetreden.

Dhr. Hanselman en dhr. Gerrits hebben gedurende 2016 deelgenomen aan vergaderingen om de samenwerking met Reflexis Openbaar Basisonderwijs te formaliseren. Eind 2016 is een Raad van Toezicht ontstaan die zowel Raad van Toezicht is van Stichting Lima als van Reflexis.

De Raad van Toezicht is ultimo 2016 als volgt samengesteld:

- Dhr. T. Hek, voorzitter
- Mevr. I. Canter Cremers
- Mevr. D. Hermsen
- Dhr. P. Hanselman
- Dhr. H. Gerrits

De Raad van Toezicht heeft in de vergadering van 7 november 2016 besloten om Ten Kate Huizinga aan te wijzen als accountant die belast is met de controle van de jaarrekening.

Financiële kengetallen

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit, weerstandsvermogen en de kapitalisatiefactor vermelden wij de volgende kengetallen:

Kengetallen financiële positie	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Huisvestingsratio	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05
Liquiditeit (current ratio)	3,33	3,66	2,88	2,17	1,94
Rentabiliteit	-0,04	-0,02	-0,05	-0,03	-0,03
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,80	0,80	0,77	0,72	0,70
Weerstandsvermogen	0,31	0,28	0,24	0,21	0,19
Kapitalisatiefactor	0,45	0,43	0,39	0,33	0,31

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Huisvestingsratio	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2016 lager dan deze signaleringswaarde. In vergelijking met 2015 is de huisvestingsratio iets hoger en naar de toekomst toe is de verwachting dat deze gelijk blijft aan 2016.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Liquiditeit (current ratio)	3,33	3,66	2,88	2,17	1,94

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,66 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. Stichting Lima heeft op 31 december 2016 de beschikking over € 2.442.530 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 565.315 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 822.584.

De liquiditeitspositie is voor 2016 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2015 is de liquiditeitspositie gestegen maar uit de prognoses blijkt dat deze de komende jaren zal dalen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Rentabiliteit	-0,04	-0,02	-0,05	-0,03	-0,03

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. Stichting Lima heeft van de totale opbrengsten, te weten € 9.379.662, een resultaat behaald van - €212.149. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,02 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteitspositie is voor 2016 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2015 is de rentabiliteitspositie gestegen maar naar de toekomst kijkende is de verwachting dat deze zal dalen.

Solvabiliteit II

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Solvabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,80	0,80	0,77	0,72	0,70

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,30.

Solvabiliteit II geeft aan dat 80% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel uit reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 20% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteitspositie is voor 2016 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2015 is de solvabiliteitspositie gelijk gebleven. Naar de toekomst toe is de prognose dat de solvabiliteitspositie zal dalen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Weerstandsvermogen	0,31	0,28	0,24	0,21	0,19

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen. Het weerstandsvermogen is voor 2016 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie. In vergelijking met 2015 is het weerstandsvermogen gedaald. De verwachting is dat deze in de toekomst verder zal dalen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Kengetal	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Prognose	2018 Prognose	2019 Prognose
Kapitalisatiefactor	0,45	0,43	0,39	0,33	0,31

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor in het nieuwe toetsingskader dat geldt voor verslagjaren vanaf 2015.

Jaarrekening

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Voor de indeling van de jaarrekening is gebruik gemaakt van de modellen in het xbrl-portaal. De bedragen in de jaarrekening zijn opgenomen in hele euro's. De grondslag voor de waardering van activa, passiva en voor het bepalen van het resultaat is de verkrijgingsprijs.

De jaarrekening is in opdracht van de Raad van Toezicht gecontroleerd door Ten Kate Huizinga Accountants. De controle verklaring is opgenomen onder de overige gegevens.

Activiteiten

Stichting Lima is een katholiek schoolbestuur in de gemeente Oost Gelre met 10 reguliere basisscholen en 1 school voor speciaal basisonderwijs voor kinderen van 4 tot 12 jaar. In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting Lima en van de onder deze stichting vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Lima en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2015 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2016 mogelijk te maken.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging

Bij de totstandkoming van de cijfers in de jaarrekening is een aantal schattingswijzigingen in de gebruiksduur van de materiële vaste activa geëffectueerd. Deze schattingswijzigingen betreffen de volgende afschrijvingstermijnen.

Meubilair van 40, 30, 20, 10 jaar naar 20 jaar tenzij stoelen dan 10 jaar

Inventaris van 20, 10 jaar naar 5 jaar

Leermiddelen van 10, 9 jaar naar 8 jaar

ICT van 10, 5, 4, 3 jaar naar 5 jaar tenzij digiborden dan 10 jaar

Aanpassing van deze afschrijvingstermijnen heeft plaatsgevonden om beter aan te sluiten bij de gebruiksduur van de activa. Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is de schattingswijziging prospectief verwerkt. Het effect hiervan op het resultaat 2016 en vermogen bedraagt € 160.670,42 negatief.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Alleen investeringen boven de € 500 worden geactiveerd. Hierna worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Categorie	Subcategorie	Afschrijvingstermijn	
		in jaren	in procenten
Installaties	Verwarming	15	6,7
	Alarm	10	10
	Zonnepanelen	10	10
	Liften	15	6,7
Meubilair	Stoelen	10	10
	Bureau's	20	5
	Kasten	20	5
	Docentensets	20	5
	Leerlingensets	20	5
	Garderobe	20	5
	Speeltoestellen	20	5
	Inrichting speellokaal	20	5
Inventaris	Kopieerapparatuur	5	20
	Audio/video installatie	5	20
	Projectiemiddelen	5	20
	Keukenapparatuur	5	20
	Schoonmaakapparatuur	5	20
ICT	Servers	5	20
	Netwerk	10	10
	Computers	5	20
	Printers	5	20
	Beamers	5	20
	Ipads	5	20
	Digitale borden	10	10
	Telefooncentrale	10	10
Leermiddelen	Methoden	8	12,5
	Spel- en sportmateriaal	8	12,5

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een

bijzonder waarde-vermindingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven. Onder de vorderingen zijn ook de vooruitbetaalde kosten opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden en een deposito met een vaste looptijd tot 2019. De banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden staan ter vrije beschikking van het bestuur en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Een deel van de liquide middelen (1,5 mio) staat op de deposito met een vaste looptijd en dit deel van de liquide middelen staat niet per direct ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen dat in deze jaarrekening wordt gepresenteerd, is het eigen vermogen na resultaatbestemming.

Voorziening onderhoud

Deze voorziening dient ter egalisatie van de onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de exploitatierekening. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof dient ter dekking van de opgebouwde rechten voor spaarverlof. De voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de opgebouwde rechten van de personen die sparen voor spaarverlof. De dotatie komt ten laste van de exploitatierekening. Eventuele vrijvallen komen ten gunste van de exploitatierekening. Onttrekkingen worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening jubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, de verwachte salarisstijgingen en is gebaseerd op een marktrente van 2,5% (dit percentage is gebaseerd op de van overheidswege vastgestelde risicovrije reële discontovoet in maatschappelijke kosten - batenanalyses voor investeringsprojecten). Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn een aantal vernieuwende afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe CAO-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Deze aanpassing van de CAO heeft ook gevolgen voor de financiële verslaggeving van schoolbesturen met ingang van verslagjaar 2014.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd. Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijfkans).

Binnen Stichting Lima wordt er niet gespaard voor duurzame inzetbaarheid.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de kortlopende schulden zijn ook vooruit ontvangen bedragen opgenomen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en de nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

[Grondslagen voor bepaling van het resultaat](#)

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

Stichting Lima heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2016 en 2015 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2015 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 98,7%. De beleidsdekkingsgraad eind 2016 is 91,7%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten van de materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel op uitgaven die noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs. Deze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en bankkosten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen (banktegoeden). In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van Stichting Lima om geldstromen te genereren.

Balans per 31 december 2016, vergelijkende cijfers per 31 december 2015
(na verwerking resultaatbestemming)

Balans	31-12-2016	31-12-2015
Activa		
Materiële vaste activa	1.039.792	1.325.044
Vorderingen	565.315	555.040
Liquide middelen	2.442.530	2.285.267
Activa, totaal	4.047.637	4.165.351
Passiva		
Eigen vermogen	2.635.439	2.847.587
Vorzieningen	589.614	463.961
Kortlopende schulden	822.584	853.802
Passiva, totaal	4.047.637	4.165.351

Staat van baten en lasten 2016, vergelijkende cijfers 2015

	2016	2016	2015
Baten	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rijksbijdragen	9.161.907	8.972.532	9.053.648
Subsidies overige overheden	63.374	12.140	25.888
Overige baten	154.381	79.463	103.117
Totaal baten	9.379.662	9.064.135	9.182.652
Lasten			
Personeelslasten	8.000.941	8.028.925	8.102.394
Afschrijvingen	382.951	236.000	239.335
Huisvestingslasten	468.146	415.900	418.777
Overige lasten	809.573	639.809	833.022
Totaal lasten	9.661.611	9.320.634	9.593.529
Financiële baten en lasten	69.800	73.000	75.736
Resultaat	-212.149	-183.499	-335.140

Kasstroomoverzicht 2016, vergelijkende cijfers 2015

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-281.949	-410.876
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
Aanpassingen voor afschrijvingen	382.951	239.335
Toename (afname) van voorzieningen	125.653	99.994
Veranderingen in werkkapitaal		
Afname (toename) van kortlopende vorderingen	-10.275	98.424
Toename (afname) van kortlopende schulden	-31.218	-63.871
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen interest	69.800	75.736
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	254.963	38.742
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-97.700	-176.642
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-97.700	-176.642
Toename (afname) van liquide middelen	157.263	-137.900
	2016	2015
Stand liquide middelen per 1-1	2.285.267	2.423.167
Mutatie boekjaar liquide middelen	157.263	-137.900
Stand liquide middelen per 31-12	2.442.530	2.285.267

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

ACTIVA

Materiële vaste activa, posten	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal materiële vaste activa
Stand per 1-1-2016				
Verkrijgingsprijs	19.670	3.259.136	1.349.342	4.628.148
Cumulatieve afschrijvingen	0	-2.258.744	-1.044.360	-3.303.104
Materiële vaste activa	19.670	1.000.392	304.982	1.325.044
Verloop gedurende 2016				
Investeringen	0	78.783	18.916	97.700
Desinvesteringen	0	-1.224.855	-758.950	-1.983.805
Afschrijvingen	-1.968	-298.907	-82.077	-382.951
Afschrijving op desinvesteringen	0	1.220.677	763.127	1.983.805
Herwaarderingen				0
Overige mutaties				0
Mutatie gedurende de periode	-1.968	-224.302	-58.983	-285.252
Stand per 31-12-2016				
Verkrijgingsprijs	19.670	2.113.064	609.308	2.742.043
Cumulatieve afschrijvingen	-1.968	-1.336.974	-363.309	-1.702.251
Materiële vaste activa	17.703	776.090	245.999	1.039.792

Vlottende activa

	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen		
OCW	430.557	443.408
Gemeenten	36.837	12.005
Overige vorderingen	59.967	66.960
Subtotaal vorderingen	527.360	522.374
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	15.281	4.668
Te ontvangen interest	22.674	27.999
Overlopende activa	37.955	32.666
Totaal van vorderingen	565.315	555.040
Liquide middelen		
Tegoeden op bankrekeningen	2.442.530	2.285.267
Liquide middelen	2.442.530	2.285.267
Totaal van vlottende activa	3.007.845	2.840.307

PASSIVA**Eigen vermogen**

Algemene reserve

Stand aan het begin van de periode

Eigen vermogen aan het begin van de periode 2.847.587

Verloop gedurende de periode

Resultaat verslagperiode -212.149

Overige mutaties verslagperiode

Stand aan het eind van de periodeEigen vermogen aan het einde van de periode 2.635.439**Voorzieningen**

	Personele voorzieningen	Voorziening voor groot onderhoud	Totaal voorzieningen
--	----------------------------	-------------------------------------	-------------------------

Stand aan het begin van de periode

Voorzieningen aan het begin van de periode 145.109 318.852 463.961

Verloop gedurende de periode

Dotaties 27.030 201.111 228.141

Onttrekkingen -45.583 -56.905 -102.488

Vrijval

Stand aan het eind van de periodeVoorzieningen aan het einde van de periode 126.556 463.058 589.614

Voorzieningen looptijd korter dan 1 jaar 27.800 255.127 282.927

Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar 98.757 207.931 306.688

Bedrag looptijd meer dan 5 jaar 0 0 0

Kortlopende schulden

31-12-2016 31-12-2015

Kortlopende schulden

Crediteuren 8.723 124.029

Belastingen en premies sociale verzekeringen 342.079 333.838

Schulden ter zake van pensioenen 80.814 84.882

Overige schulden (kortlopend) 74.451 33.144

Subtotaal kortlopende schulden 506.067 575.894

Overlopende passiva, uitsplitsing

Vooruitontvangen subsidies OCW

Vakantiegeld 262.535 265.064

Overige overlopende passiva 53.983 12.845

Overlopende passiva 316.517 277.909Totaal van kortlopende schulden 822.584 853.802

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

BATEN

	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW	8.417.448	8.339.248	8.433.363
Overige subsidies OCW	18.925	0	35.418
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	725.534	633.284	584.867
Overige rijksbijdragen			
Rijksbijdragen	9.161.907	8.972.532	9.053.648
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden			
Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	63.374	12.140	25.888
Overige overheden	0	0	0
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	63.374	12.140	25.888
Overige baten			
Opbrengst verhuur	38.247	32.950	32.688
Overige	116.134	46.513	70.429
Overige baten	154.381	79.463	103.117
Totaal baten	9.379.662	9.064.135	9.182.652

LASTEN

Personeelslasten	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten			
Lonen en salarissen	6.037.467	7.532.599	6.082.167
Sociale lasten	783.913		753.591
Premies Participatiefonds	191.935		238.922
Premies Vervangingsfonds	10.797		197.258
Pensioenlasten	710.992		746.227
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	7.735.104	7.532.599	8.018.165
Overige personele lasten			
Dotaties personele voorzieningen	27.030		6.103
Lasten personeel niet in loondienst	54.269	18.000	187.171
Overige	326.719	490.743	221.313
Overige personele lasten	408.018	508.743	414.587
Ontvangen vergoedingen			
Vergoedingen uit het Vervangingsfonds			165.580
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	142.181	12.417	164.778
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	142.181	12.417	330.358
Personeelslasten	8.000.941	8.028.925	8.102.394
Gemiddeld aantal fte's	124	135	124
Afschrijvingen	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Afschrijvingen op materiële vaste activa	382.951	236.000	239.335
Afschrijvingen	382.951	236.000	239.335
Huisvestingslasten	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Hurlasten	15.910	4.800	6.133
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	35.051	40.300	58.857
Lasten voor energie en water	140.201	144.000	132.700
Schoonmaakkosten	20.795	17.900	19.292
Belastingen en heffingen	10.826	13.850	15.327
Dotatie onderhoudsvoorziening	201.111	180.600	180.600
Overige	44.252	14.450	5.868
Huisvestingslasten	468.146	415.900	418.777

Overige lasten	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Kantoorbenodigdheden	2.341	1.720	1.190
Telefonie/internet kosten	22.818	18.990	21.378
Postbus en porti	2.539	2.515	3.147
Uitbesteding administratie incl. software	83.008	120.000	110.374
Accountantskosten	41.468	15.000	28.956
Administratie- en beheerlasten	152.174	158.225	165.045
Inventaris en apparatuur	6.790	10.350	12.331
Inventaris en apparatuur	6.790	10.350	12.331
Onderwijsleerproces	177.457	149.412	155.277
OLP licenties, software, website, kleine ICT	141.928	151.325	181.894
Materialen en overige kosten zorg	8.351	0	0
(School) bibliotheek	6.813	4.600	3.519
Abonnementen, tijdschriften OLP	5.319	0	0
Sportdagen	3.039	4.600	3.065
Toetsen en testen	6.794	0	0
Leer- en hulpmiddelen	349.701	309.937	343.755
Vergaderkosten	4.056	700	1.269
LVS en vakmedia (literatuur en abonnementen)	22.745	10.600	9.418
Verzekeringen	6.150	6.700	17.391
Contributies/lidmaatschappen vakorganisaties	19.123	16.020	18.488
Huishoudelijke kosten	8.701	7.100	0
Medezeggenschap	16.969	5.038	13.869
Tussenschoolse opvang	583	500	8.110
Culturele Vorming	13.671	18.225	15.646
Kopieercontract	69.913	73.500	67.770
Attenties (afscheid, festiviteit, bedank, kerst)	12.314	1.700	2.013
Procesbegeleiding	2.392	0	54.872
Juridische ondersteuning	4.210	0	0
Realisatie IEKC	103.916	0	0
Overige algemene kosten	16.165	21.214	103.045
Overige	300.907	161.297	311.891
Overige lasten	809.573	639.809	833.022
Totaal lasten	9.501.026	9.320.634	9.593.529

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van de overige lasten) ten laste van het resultaat gebracht:

	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
Accountantshonoraria inzake het onderzoek van de jaarrekening	41.468*	15.000	28.956
Accountantshonoraria	41.468	15.000	28.956

* Tot en met 2015 werden de accountantskosten geboekt in het jaar waarin de kosten gemaakt zijn en niet in het jaar waarop de controle betrekking heeft. Vanaf 2016 worden de kosten geboekt in het jaar waarop ze betrekking hebben en de accountantskosten 2016 zijn daardoor in 2016 eenmalig erg hoog omdat de kosten twee jaren betreffen. Vanaf 2016 worden de kosten toegerekend aan het jaar waarop de kosten betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

	Realisatie 2016	Begroot 2016	Realisatie 2015
Rentebaten	70.712	-74.000	76.054
Totaal financiële baten	70.712	-74.000	76.054
Rentelasten	912	1.000	317
Totaal financiële lasten	912	1.000	317
Financiële baten en lasten	69.800	-75.000	75.736

Verbonden partijen

Volg-nummer	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Activiteiten	Deelname percentage
1.	SWV Oost Achterhoek	Stichting	Winterswijk	Overige	19,76%

De aard van verbondenheid met het samenwerkingsverband is:

Er wordt door de schoolbesturen gezamenlijk vorm gegeven aan een stelsel waarbij sprake is van een flexibele inrichting van de speciale onderwijszorg, waardoor besturen en scholen in staat zijn aan de zorgplicht te voldoen.

Model G Verantwoording subsidies

Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Subsidie voor studieverlof

Toewijzing datum	Toewijzing kenmerk	Brin	Bedrag van toewijzing	Ontvangen 2016	Prestatie afgerond ja / nee
20-9-2016	775868-1	10XV	10.052	10.052	nee
20-9-2016	776027-1	11LO	8.874	8.874	nee
Totaal			18.925	18.925	

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- a. De gemiddelde baten per kalenderjaar
- b. Het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- c. Het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten	2016
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen	2
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>8</u>
Bezoldigingsklasse	C
Bezoldigingsmaximum	€ 128.000

De klassenindeling en het bezoldigingsmaximum zijn vastgesteld door de Raad van Toezicht op 3 april 2017.

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2016.

Bezoldiging topfunctionarissen

Naast de hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

De volgende leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking is in de tabel hieronder opgenomen.

Dienstbetrekking in 2016	
Bestuurder	Dhr. A.G. Lentfert
Functie	voorzitter CvB
Aanvang functie in verslagjaar	1-1-2016
Einde functie in verslagjaar	31-12-2016
Taakomvang (fte)	1
Gewezen topfunctionaris	nee

Bezoldiging in 2016	
Beloning	€ 91.506
Belastbare onkostenvergoeding	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 13.751
Subtotaal bezoldiging	€ 105.257
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-
Totaal bezoldiging	€ 105.257
Afwijkend WNT maximum	n.v.t.
Individueel WNT maximum	€ 128.000
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

Gegevens 2015	
Aanvang functie vorig verslagjaar	1-1-2015
Einde functie vorig verslagjaar	31-12-2015
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	1
Beloning in vorig verslagjaar	€ 84.788
Belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	-
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	€ 12.369
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	€ 97.157

Ontslaguitkering 2016

Niet van toepassing voor bovenstaand personeelslid

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstverband

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

Toezichthoudend topfunctionarissen

De toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hierna opgenomen.

Dienstbetrekking 2016				
(Fictieve)dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja
Aanhef	Mevr.	Dhr.	Dhr.	Dhr.
Voorletters en achternaam	I.	A.L.M.	H.	P.
Tussenvoegsel		van den		
Achternaam	Canter Cremers	Heuvel	Gerrits	Hanselman
Functiecategorie	lid	voorzitter	lid	lid
Aanvang functie in verslagjaar	1-10	1-1	1-1	1-1
Afloop functie in verslagjaar	31-12	30-9	31-12	31-12
Bezoldiging 2016				
Beloning	€ 1.250	€ 2.759	€ 1.250	€ 1.250
Belastbare onkostenvergoeding				
Beloning betaalbaar op termijn				
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 1.250	€ 2.759	€ 1.250	€ 1.250
Afwijkend WNT maximum				
Individueel WNT maximum	€ 3.200	€ 14.400	€ 12.800	€ 12.800
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015				
Aanvang functie voorgaand verslagjaar		1-1	1-1	1-1
Afloop functie voorgaand verslagjaar		31-12	31-12	31-12
Beloning 2015		€ 4.065	€ 2.359	€ 2.286
Belastbare onkostenvergoeding				
Beloning betaalbaar op termijn				
Totale bezoldiging		€ 4.065	€ 2.359	€ 2.286

Dienstbetrekking 2016				
(Fictieve)dienstbetrekking	nee	ja	ja	ja
Aanhef	Dhr.	Mevr.	Mevr.	Mevr.
Voorletters en achternaam	T.	D.	C.J.M.	J.M.
Tussenvoegsel				de
Achternaam	Hek	Hermsen	Harbers	Jong
Functiecategorie	voorzitter	lid	lid	lid
Aanvang functie in verslagjaar	1-10	1-10	1-1	1-1
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	30-9	30-9
Bezoldiging 2016				
Beloning	€ 2.000	€ 417	€ 1.552	€ 1.552
Belastbare onkostenvergoeding				
Beloning betaalbaar op termijn				
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 2.000	€ 417	€ 1.552	€ 1.552
Afwijkend WNT maximum				
Individueel WNT maximum	€ 4.800	€ 3.200	€ 9.600	€ 9.600
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015				
Aanvang functie voorgaand verslagjaar			1-1	1-1
Afloop functie voorgaand verslagjaar			31-12	31-12
Beloning 2015			€ 2.286	€ 2.286
Belastbare onkostenvergoeding				
Beloning betaalbaar op termijn				
Totale bezoldiging			€ 2.286	€ 2.286

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die moeten worden toegelicht.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Omschrijving	Kopieer	Huur
Leverancier	Ricoh	Wonion
Periode van	1-2-2014	1-12-2015
Periode tot	1-2-2018	1-12-2025
Bedrag per maand	5.112	1.333
Bedrag boekjaar	69.913	15.990
Bedrag < 1 jaar	61.347	15.996
Bedrag 1-5 jaar	5.112	79.950
Bedrag > 5 jaar		46.638
Bedrag totaal	66.459	142.584

Resultaat bestemming

Het resultaat volgens de staat van baten en lasten over 2016 bedraagt € 212.149 negatief. Het resultaat wordt onttrokken aan de algemene reserve.

Resultaat 2016

Algemene reserve	-	212.149
Totaal resultaat	-	212.149

Vaststelling en ondertekening door bestuurder en toezichhouders

Dit jaarverslag 2016 inclusief de jaarrekening 2016 is vastgesteld door de Raad van Toezicht op 12 juni 2017.

Bestuurder:

- Dhr. A.G. Lentfert,
- Voorzitter College van Bestuur.

Toezichhouders:

- Dhr. T. Hek,
voorzitter.
- Mevr. I. Canter Cremers,
lid.
- Dhr. H. Gerrits,
lid.
- Dhr. P. Hanselman,
lid.
- Mevr. D. Hermsen,
lid.

Overige gegevens

Controleverklaring

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 46724
Naam instelling Stichting Lima voor Katholiek Primair Onderwijs in Oost Gelre
Postadres Postbus 14, 7070 AA Ulft
Bezoekadres Hutteweg 113, 7071 BV Ulft
Telefoon 0315-215009
E-mail bestuurskantoor@paraatscholen.nl
Website www.stichtinglima.nl

Contactpersoon mevr. C. Hemel
Telefoon 0315-215009
E-mail carin.hemel@paraatscholen.nl

BRIN-nummers	03UN	Antonius
	05HW	Sint Joseph-School
	06ZO	RK Basisschool Antonius
	07BK	Sint Canisiuschool
	08NH	Basisschool De Regenboog
	08RR	Basisschool St Theresia
	09MG	Frans ten Bosch
	10HC	Basisschool Past v Ars
	10XV	Basisschool St Jozef
	11LO	Basisschool Sint Joris
	14VP	SSBO St Ludgerus